БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 116 (17.100). • 21 май 1978 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

ПИЛЛАКОРЛАР ЗАФАРИ

Калинин райони (Тошкент области) қишлоқ меҳнатчилари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, беш йиллик топшириқларни муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, давлатга пилла сотиш бўйича социалистик мажбуриятни ошириб бажардилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1977 йил) Пленумидаги нутқи ҳамда Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб сафарлари чоғида берган йўл-йўриқларини дастуриламал қилиб олган пиллакорлар давлатга пландаги 122 тонна ўрнига 125,5 тонна пилла етказиб бердилар.

Бундай муваффақиятга «Партия XXI съезди», «Қорасув», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», Гагарин номли совхозлар, «Москва», Оржоникидзе, Куйбишев номли колхозлар ҳамда бошқа хўжаликлар муносиб ҳисса қўшдилар.

Район пиллакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга қўшимча 25 тонна пилла сотиш мажбуриятини олишди.

ҚУРИЛИШ МАРОМИ

Капитал қурилиш ишлари кўламининг тобора кенгайиб бораётганлигига сабаб шуки, унинг ишлаб чиқариш кучларини рационал жойлаштириш, саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини жадал ривожлантириш топшириқларининг бажарилиши, муҳим социал масалаларни ҳал этишдаги роли беқиёс ортиб бормоқда. Эндиликда капитал қурилиш халқ хўжалигида самарадорлик ва сифат учун курашнинг ҳал қилувчи энг муҳим масалаларидан бирига айланди.

Қурилиш-монтаж ишларининг муваффақияти бинокорликда аниқ маром таъминланган тақдирдагина ўз самараларини кўрсатади. «Биз сакрашларга, узилишларга йўл қўймай, бир маромда ишлашни ўрганишимиз керак, — деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев Иркутск областида сўзлаган нутқида. — Бу талаб ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир меҳнат коллективи турмуши ва фаолиятида асосий мезон бўлиб қолиши лозим».

Бу мезон бинокор ва монтажчилар учун барқарор программадир. Улуғвор беш йилликнинг зарбдор йилида ишга тушириладиган қурилишлар ҳажми катта. Бу объектларни ишга тушириш юзасидан олинган тиғиз мажбуриятларни шараф билан адо этмоқ учун илғор тажрибалардан, прогрессив технологиядан, социалистик мусобақада юзага келган ташаббуслардан самарали фойдаланиш талаб қилинади. Бугунги кунда республика халқ хўжалигига бир йилнинг ўзида бутун Улуғ Ватан уруши давридагига қараганда 2 баравардан кўп ҳажмда маблағ сарфланмоқда. Қурилишларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланиб бормоқда. Ишлаб чиқариш биноларини тез, соз ва замонавий техника асосида барпо этишда бой тажриба тўпланди. Уй-жой қурилиши тобора ривожланяпти.

Партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг ўтган йилги декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига амалий иш билан жавоб беришга азму қарор қилган қурувчилар ва монтажчилар баланд руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Илғор коллективлар 1978 йил тўрт ойи топшириқларини ортгириб бажардилар, қатор объектлар муддатидан илгари фойдаланишга топширилди. Уч ойда ўтган йилнинг I кварталидагига нисбатан 22 процент кўп асосий фондлар ишга туширилди, 8 процентдан зиёд капитал маблағ ўзлаштирилди ва 6 процент ортиқ қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Қурилиш маромини таъминлаётган, объектларни вақтида топширишга эришаётган коллективлар оз эмас. Масалан, Ангрендаги «Резинотехника», Олмалиқ химия, Бекобод металлургия заводлари, Сирдарё ва Навоий ГРЭСлари, Наманган областидаги Поп нотўқима материаллар фабрикаси, Хива гилам комбинати сингари ишга тушириладиган қатор объектлар қурилишларида бинокорлик ва монтажлаш ишлари сифати яхшиланиб, суръат тезлашяпти.

Лекин айрим партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари куч ва ресурсларни бу йил ишга тушириладиган энг муҳим қурилишларга жамлашга, қурилишда меҳнат ва план интизомини мустаҳкамлашга етарли аҳамият бермаяптилар, мусобақадош коллективлар зиммаларидаги социалистик мажбуриятларни бажаришлари учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш тўғрисида хўжалик раҳбарларига нисбатан етарли талабчанлик қилмаяптилар.

Баъзи бир энг муҳим қурилишларда ишлар аниқ ва ўз маромида ташкил этилмаётгани Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленумида алоҳида таъкидланди. Оқибатда халқ хўжалиги учун зарур маҳсулот тайёрловчи объектлар қурилиши чўзилиб кетяпти. Маржонбулоқ олтин-маъдан комбинати, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Самарқанд суперфосфат, Қувасой ва Оҳангарон цемент, Гулистон, Косон ёғ-экстракция заводлари қурилишларида ишлар қониқарсиз аҳволда. Бу объектлар учун масъул қурилиш-монтаж ташкилотлари мавжуд аҳволни чуқур таҳлил этиб, йилнинг биринчи ярмида фойдаланишга топшириладиган цех ҳамда корхоналарга ишчи кучлари, маблағларни марказлаштириш юзасидан қўшимча чоралар кўришлари зарур. Буюртмачи министрликлар ва идоралар объектларга ўз вақтида материаллар етказиб беришлари, бу ерда ишга тушириш, созлаш ишларини вақтида ўтказишни таъминлашлари керак.

Кейинги ойларда қилинган ишлар таҳлили шуни кўрсатадики, баъзи қурилиш раҳбарлари объектларнинг вақтида фойдаланишга топширилмаётганлигининг асосий сабаби ишчи кучлари етишмаётганлиги деб ҳисобламоқдалар. Ваҳолонки, барча қурилиш министрликлари бўлинмаларида умуман ишчи кучлари етарли. Айрим министрликлар мўлжалланганидан кўпроқ мутахассис ва ишчи кучларига эга. Бироқ, улардан ўринли фойдаланилмаётганлигига эътибор берилиши лозим. Аслида эса бу йил фойдаланишга топшириладиган объектларда графикнинг бузилишига ишчи кучларини кўплаб қурилишларга бўлиб юбориш сабаб бўлмоқда. Навоий электр химия, Жиззах уйсозлик комбинатлари объектларига етарли қурувчилар сафарбар этилмаган. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари жойларда ишчи кучларидан қандай фойдаланилаётганлигини таҳлил қилишлари, қурилиш-монтаж ишлари суръатини жадаллаштириш билан боғлиқ масалаларни ҳал этишда хўжалик органларига яқиндан ёрдам кўрсатишлари зарур.

Қурилиш маромининг бузилишига, объектларнинг вақтида ишга туширилмаслигига яна бир сабаб бинокорлик материалларининг белгиланган муддатларда етказиб берилмаслигидир. Қурилишда турдош корхоналар ходимларининг «Ишчи эстафетаси» принципи асосидаги мусобақасини кенг йўлга қўйиш, беш йиллик планда кўзда тутилган энг муҳим қувватлар ва объектларни ўз вақтида, муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун ҳамма чоралар кўрилиши лозим.

Қурилиш партия ташкилотларининг фаолияти янада активлаштирилиши, бинокорлик ва монтажлаш ташкилотларига ғамхўрлик кучайтирилиши керак. Бу коммунистлар ва ишчи коллективларида иш мароми учун масъулият ҳиссини оширади. КПСС XXV съезди томонидан қўйилган социал ва ғоявий-тарбиявий вазифаларнинг муваффақиятли ҳал қилиниши, план ва социалистик мажбуриятларнинг ортиғи билан бажарилишига имкон беради.

ЎРИМ ҚИЗҒИН

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Термиз районидаги Куйбишев номли колхоз деҳқонлари арпани тез ва соз, нобуд қилмай ўриб олмоқдалар. Суратларда: (ўнгда) илғор бригадир М. Холиёров; колхоз далаларида ўрим пайти.

И. Хўжаев фотолари, (ЎзТАГ).

ЕМ-ХАШАК ҒАМЛАМОҚДАЛАР

«Чиноз» наслчилик совхоз-техникумининг ем-хашак бригадалари биринчи беда ўримидаёқ 3200 тонна сенаж тайёрлаб, йиллик запасни ғамлаб қўйдилар. Хўжаликдаги жами 1172 гектар бедапояда олти марта ўрим ўтказиб, ҳар гал 215 центнер пичан олиш белгилаб қўйилган.

И. Усмонов ва А. Қўчқоров бошлиқ бригадалар ҳозирнинг ўзидаёқ беданинг иккинчи ўримига киришдилар: механизаторлар 130 центнердан кўк масса ўрмоқдалар. Улар 8 минг тонна яъни икки ярим йиллик запас миқдорида сенаж тайёрлаш мажбуриятини олганлар.

* * *

ҚҚАССР хўжаликларида беда ўримига одатдагидан ўн кун илгари киришдилар. Хўжайли районидаги «Ленин байроғи» колхозининг механизаторлари пичан ўриш машиналарини биринчи бўлиб далага чиқардилар. Ҳар гектар ердан 40 центнердан пичан ўриб олинмоқда. Бу хўжалик шу йилнинг ўзида белгиланганидан анча кўп сенаж бостиришни мўлжалламоқда.

Автоном республикада бедапоялар 50 минг гектарга етказилди. Ем-хашак тайёрловчи бригадалар сенаж ва витаминли ўт талқони тайёрлашни анча кўпайтириб, 140 минг тоннага етказишга сўз бердилар.

ВАЪДАГА ВАФО

Қарши даштини жадал суръатлар билан ўзлаштириш ишига муносиб ҳисса қўшаётган «Каршистрой» тресси коллективи йил бошида оширилган мажбуриятлар олди. Ҳозир улар шараф билан бажарилмоқда. Қурувчи ва монтажчилар Мирзачўлни ўзлаштириш бўйича Ленин декретининг 60 йиллиги арафасида «Каршииндустрия» бирлашмасининг уйсозлик комбинати иккинчи пролётини фойдаланишга топширишга сўз беришган эди.

Социалистик мусобақани кенг қулоч олдириб юборган бинокорлар ўз сўзларининг устидан чиқдилар. Йилига 110 минг квадрат метр уй-жой тайёрлаш қувватига эга бўлган уйсозлик комбинатининг иккинчи пролёти ишга туширилди. Бу ерда дастлабки маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Тўртинчи кўчма механизациялашган колоннанинг Р. Мустафоқулов етакчилигидаги комплекс бригадаси, шу колоннадаги Э. Тиллаев бошлиқ монтажчилар, «Каршиирмонтажстрой» трестидаги А. Иванов бошлиқ монтажчилар, айниқса, яхши натижаларга эришдилар.

Қурувчилар орасида Бутуниттифоқ комсомол қурилишларининг бошқа муҳим объектларини тезроқ фойдаланишга топшириш учун мусобақа кун сайин кучаймоқда.

Сўз — тажрибакор деҳқонларга

ҚИЙИНЧИЛИКЛАРНИ ЕНГИБ

Пахтакорлик машаққати оғир эканлигини кўп йиллик тажрибада кўриб келмоқдамиз. Касбимизни меҳнат билан юз берган ҳар қандай қийинчиликларни мардона енгиш билан улуғлаяпмиз. Пахтакорларнинг катта дўсти ва ғамхўри ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг; «Оқ олтин»ни олтин қўллар яратади»,— деган сўзлари бизга жўшқин илҳом, битмас-туганмас куч-ғайрат бағишламоқда.

Беш йилликнинг учинчи зарбдор йилида севикли Ватанга республикамиз 5 миллион 550 минг тонна, областимиз 425 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериши керак. Бу юксак марраки эгаллаш — бизнинг интернационал ва ватанпарварлик бурчимиздир.

Шу кунларда пахта далалари қайноқ меҳнат майдонига айланган. Табиий офат оқибатларини тугатиш, катта хирмон яратиш учун Меҳнат кўтаринкилиги қизғин тус олди.

Дарҳақиқат, бу йилги мураккаб вазият, баҳордаги ноқулай об-ҳаво шароити республикадаги бошқа областлар сингари Хоразм деҳқони олдида ҳам катта қийинчиликларни юзага келтирди. Апрель ойи иккинчи ярмидаги, май ойи бошларидаги устма-уст ёғингарчилик, ҳавонинг ҳарорати пасайганлиги экишни, дала ишларини кейинга сурди.

Анча майдонга чигитни қайта экиш, қатқалоқни бир неча марта юмшатиш, тўла гектарлар ҳосил қилиш ва ғўза кўчатларини сақлаб қолиш осон кўчмаслиги ўз-ўзидан равшан Бунинг учун катта меҳнат, темир интизом, уюшқоқлик ва тадбиркорлик талаб этилади. Ғоят оғир, долзарб кунларда кишиларимизнинг иродаси, сабот-матонати жиддий синовдан ўтмоқда.

Эндиликда дадил ишонч билан айтиш мумкинки, об-ҳаво инжиқлиги оқибатлари, албатта тугатилади. Партия ва ҳукуматнинг жуда катта ёрдамига таянган, қудратли техника билан қуролланган азамат деҳқонларимиз енга олмайдиган машаққат, эгаллай олмайдиган довон йўқ!

Биз экишда, ғўзанинг ривожланишида юз берган кечикишнинг ўрнини қоплаш осон эмаслигини яхши биламиз. Ҳақиқий аҳволни бўяб кўрсатиш — ўзимизни алдашдир. Очиғини айтсак, ғўзанинг амали ҳамма ерда бир текис эмас. Апрелнинг бошларида экилган, авж олиб ўсаётган кўчатлар билан бир қаторда, май ойида экилган чигит эндигина униб чиққан далалар ҳам бор. Каттагина майдонда ғўзанинг ривожланиши ўрта ҳисоб билан ўн кунга, баъзи ерларда эса икки ҳафтага кечикди. Хўш, бу майдонларда ҳосилнинг тақдири қандай бўлади? Ғўзаларнинг ривожланишини тезлатиш, бой берилган фурсатнинг ўрнини тўлдириш учун биз нималар қиляпмиз?

Энг аввало иш далаларни «ревизия» қилишдан бошланди. Қишлоқ хўжалик мутахассислари ва тажрибакор деҳқонлардан иборат махсус бригадалар тузилиб, бир ҳафта мобайнида далама-дала, пайкалма-пайкал текшириш ўтказилди. Ҳар бир даладаги ўсимликнинг ҳолати, туплар сони, ўғит бериш муддати ва нормаси, қаерга қачон ишлов, сув берилиши кераклиги аниқланди. Конкрет тавсиялар ишлаб чиқилиб, белгиланган тадбирларни изчиллик билан амалга оширишга киришилди.

Ерда нам сақлаш, тупроқни юмшоқ ва майин тутиш мақсадида ғўза қатор ораларини культивация қилиш ўз вақтида, юқори сифатли ўтказилаётир, культивациялаш даврида фосфорли, азотли ўғитларга кўпроқ миқдорда гўнг аралаштириб «СУЗ» аппаратлари

ёрдамида ерга солиняпти. Бу тадбир ғўзанинг тез томир ёйиб, жадал ривожланишига ёрдам беради.

Далаларда бир туп ҳам бегона ўт ўстирмасликка аҳд қилдик. Чунки бегона ўт экиннинг ризқига шерик бўлибгина қолмай, ҳашаротнинг кўпайишига ҳам олиб келиши мумкин. Зичлашиб қолган тупроқни юмшатишда айрим жойларда кетмондан ҳам фойдаланмоқдамиз. Бегона ўтни культиватор билан ҳам, қўл билан ҳам йўқотяпмиз.

Ортиқча ғўза туплари бегона ўт каби зарарли эканлигини ҳисобга олиб, яганалашни қисқа муддатда ўтказишни биринчи даражали вазифа қилиб қўйдик. Яганалаш вақтида соғлом, нормал ривожланаётган ўсимликлар қолдириляпти.

Колхозимиз — районнинг йирик, юқори ҳосилли хўжаликларидан бири. Ҳар йили рекорд ҳосил етиштирмоқдамиз. Бу йил районнинг 45 минг тонналик хирмонига 9 минг тонна «оқ олтин» билан ҳисса қўшиш, 50 центнерли маррани эгаллаш ва рекордни такрорлаш, бутун ҳосилнинг 80 процентини «зангори кема»лар билан йиғиб олиш —қатъий аҳдимиздир.

Шу кунларда далаларимизда 45 та культиватор тўхтовсиз ишлаб турибди. Культивациялаш билан бир вақтда ғўзалар «СУЗ» аппарати ёрдамида озиқлантириляпти. Фароғат Машарипова ва унинг турмуш ўртоғи Рустам Отажонов, Шоназар Эгамбердиев каби уста механизаторлар ўзлари машинада пахта терадиган далаларда ғўзаларга ишлов бермоқдалар.

Тажриба шуни кўрсатдики, эрта экилган далалардаги ғўза кўчатларини сақлаб қолишга эришилса, чакки бўлмас экан. Лекин, бу катта меҳнат, тадбиркорлик, жасорат талаб этиши ўз-ўзидан аён. 200 комплекс зиг-заг боронаси, 20 та ротацион мотига, қўл асбоблари ишга солинди, мингдан ортиқ киши далага чиқди. 3—4 марта қатқалоқ юмшатилди. Натижада, асосий майдонларда униб чиққан ғўзаларни сақлаб қолдик. Ана шу ғўзалар икки марта ишловдан кейин ёппасига шоналай бошлади. И. Шарипов, К. Рўзиматов, Ж. Мамедов, С. Мадаминов бошлиқ 60 центнерчи бригадаларда ғўза парвариши жадал суръат, юқори сифат билан олиб борилаётир.

Социалистик мусобақани ташкил қилиш, дала азаматларига қулай маданий-маиший шароит яратиб бериш — колхоз правлениеси ва партия комитетининг диққат марказида. Бригадалар ўртасида кўчма Қизил байроқ, механизаторлар учун вимпеллар таъсис қилинди. Мусобақа ҳар ўн кунда якунланиб, ғолиблар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириляпти. Дала шийпонларида яйраб ҳордиқ чиқариш учун тўла шароит яратилган. «Ҳамма нарса — далада ишлаётганлар учун» деган шиор амалда барқарор. Ғоят унумли ишлашни, вақтдан ютишни бу йилги вазият, айниқса, қаттиқ талаб этмоқда. Демак, овқатланиш ҳам, барча турдаги хизматлар ҳам далага кўчиши, боғча-яслилар иши яхши йўлга қўйилиши зарур. Токи пахта деб тер тўкаётган ҳар бир киши ўзига қилинган ғамхўрликни ҳис этиб, жўшқин илҳом билан ишласин.

Об-ҳаво ноқулай келган йилда ҳам рекорд ҳосил етиштириш иштиёқи пахтакорларга ғайрат-шижоат бағишламоқда. Шу кунларда Хоразм далаларида бўлган киши мислсиз қаҳрамонлик ва жонбозликни ўз кўзи билан кўра олади. 50—60 центнерчиларнинг мардонавор меҳнати, коммунистлар ва комсомолларнинг ибратли ишлари, умумий сафарбарлик руҳи катта мақсад йўлидаги фидокорликдан далолат бермоқда.

— Аҳдимиз қатъий, сўзимиз билан ишимиз бир. Ваъдага вафо қиламиз. Рекорд ҳосил байроғини ҳамиша қўлимизда сақлаймиз!

Бу панноларга битилган шиор бўлиб қолмай, қалбимизга ҳам нақш этилган. Областимиз деҳқонлари ҳар қандай қийинчиликларни сабот-матонат билан енгиб, севикли Ватанга кўпроқ «оқ олтин» етказиб берадилар ва зарбдор йил марраларини эгаллашга эришадилар.

Аҳмаджон ЮСУПОВ,
Хонқа районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхоз раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

Мексика президентининг Совет Иттифоқида бўлиши

Мексика Қўшма Штатлари президенти Хосе Лопес Портильо 19 май куни И. В. Курчатов номидаги атом энергияси институтида бўлди. У М. В. Ломоносов номидаги Москва давлат университетига борди. Бу ерда унга Москва давлат университетининг фахрий доктори дипломи топширилди. Х. Лопес Портильо давлат ва ҳуқуқ назарияси юзасидан лекция ўқиди.

Олий меҳмон совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказди.

Х. Лопес шу куни Москвадан Бокуга жўнаб кетди. У Новосибирск ва Ленинградга ҳам боради.

Мексика ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида самолёт зинапояси олдида азиз меҳмонни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Учиш майдонида қуролли кучларнинг уч тури — пиёдалар, учувчилар ва денгизчилар фахрий қоровули саф тортди. Л. И. Брежнев билан Х. Лопес Портильо совет жангчилари сафи олдидан ўтдилар. Мексика ва СССР давлат гимнлари ижро этилди.

(ТАСС).

КРЕМЛДА СУҲБАТ

19 май куни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин СССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Япония телевизион компаниялари раҳбарлари делегациясини Кремлда қабул қилди. «Асахи» системасига кирувчи бу компанияларга «ТВ-Асахи» президенти М. Такано бошчилик қилмоқда. Ишчанлик ва дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет — Япония муносабатлари масалаларининг кенг доираси, шунингдек актуал халқаро проблемалар тилга олинди.

Экономика, илм-фан, маданият ва информация соҳасида Совет — Япония ҳамкорлигини янада ривожлантиришнинг катта имкониятлари таъкидлаб ўтилди. Яхши қўшничилик асосида шу имкониятларнинг амалга оширилиши иккала мамлакат халқларининг манфаатларига мос келади ва халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштиришга қўшилган муҳим ҳисса бўлади, деб ишонч билдирилди.

А. Н. Косигин тинчлик ишини мустаҳкамлаш манфаатларида, жамоатчилик фикрини шакллантиришда оммавий информация воситаларининг муҳим ролини уқтириб, воқеликни оммавий информация воситалари билан ҳаққоний, объектив акс эттириш халқлар ўртасида ҳамжиҳатликни чуқурлаштиришга ва муносабатларни яхшилашга ёрдам беради, деб таъкидлади.

(ТАСС).

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР БИРЛАШГАН ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИДА

БУДАПЕШТ (ТАСС). 1978 йил 16—19 май кунлари Венгрия Халқ Республикасининг пойтахти — Будапештда Бирлашган Қуролли Кучларнинг бош қўмондони Совет Иттифоқи Маршали В. Г. Куликов раислигида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучлари ҳарбий кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Кенгаш ишида Болгария халқ армияси, Венгрия халқ армияси, ГДР миллий халқ армияси, Польша қўшини, Руминия Социалистик Республикаси армияси, СССР Қуролли Кучлари ва Чехословакия халқ армиясининг вакиллари иштирок этдилар.

Ҳарбий кенгаш Бирлашган Қуролли Кучларнинг ҳозирги фаолияти масалаларини муҳокама этди ва шу масалалар юзасидан тегишли тавсиялар қабул қилди.

Ҳарбий кенгаш мажлиси Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар қардош армияларининг муносабатларига хос самимият дўстлик ва ҳамкорлик вазиятида ўтди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, комсомол органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Каттақўрғон шаҳар комитетининг биринчи секретари Абдулла Мелиевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Қумқўрғон район қишлоқ хўжалигининг меҳнатчилари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажара бориб, давлатга пилла сотиш планини адо этдилар. 59 тоннадан кўпроқ қимматли маҳсулот топширилди. Давлатга қўшимча равишда 41 тонна пилла сотишга қарор қилинди.

* * *

Термиз районининг меҳнаткашлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, давлатга пилла сотиш планини муддатидан олдин бажардилар. Ҳозиргача 190 тонна пилла тайёрланди Давлатга яна 22 тонна пилла сотишга қарор қилинди.

(ЎзТАГ).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Термиз райони (район партия комитетининг секретари К. Бозоров, район ижроия комитетининг раиси Ш. К. Назарова, район комсомол комитетининг секретари Р. Эшбоев, бош пилла қуритиш корхонасининг директори А. Сарибоев).

Қумқўрғон райони (район партия комитетининг секретари Ч. Алматов, район ижроия комитетининг раиси Э. Жумаев, район комсомол комитетининг секретари Э. Диёров, бош пилла қуритиш корхонасининг директори К. Қурбонов).

ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ҚАРШИ, 20 май. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Қашқадарё область партия активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари ўрток Леонид Ильич Брежневнинг «Тикланиш» китоби асосида область партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларини янада такомиллаштириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғ. Ғойипов доклад қилди.

Сўзга чиққан нотиқлар Леонид Ильич хотиралари совет халқининг жанговар ва меҳнат жасорати улуғворлиги ва аҳамиятини чуқур очиб беради, ёшларни кекса авлоднинг энг яхши анъаналари асосида тарбиялайди, деб таъкидладилар. Бу китоблар, деб уқтириб ўтилди йиғилишда, партия омма ўртасидаги ташкилотчилик ва ғоявий ишлар борасида orттирган тажрибанинг бебаҳо хазинасини бойитади.

ТОШКЕНТ КИНОФЕСТИВАЛИ ОЛДИДАН

ТОШКЕНТ МЕҲМОНЛАРНИ КУТИБ ОЛМОҚДА

Ўзбекистон пойтахти Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг Тошкентда ўтказиладиган V халқаро кинофестивалида қатнашмоқ учун чет мамлакатлардан келган кинематографчиларнинг дастлабки делегацияларини самимий кутиб олди. Булар—Ироқ, Лаос, Сенегал, Судан ва бошқа давлатларнинг намояндаларидир.

Шаҳардаги энг яхши кинотеатрлар фестиваль фильмларини кўрсатиш учун тайёрлаб қўйилган. Фестиваль вақтида икки юзга яқин бадиий ва қисқа метражли фильмлар кўрсатилади.

(ЎзТАГ).

РИБИНСККА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

РИБИНСК (Ярославль области), 19 май. (ТАСС махсус мухбири). Бугун бу ерда КПСС шаҳар комитети билан халқ депутатлари шаҳар Советининг Рибинск шаҳрига Меҳнат Қизил Байроқ орденини топширишга бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Мажлис қатнашчилари ўрток Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Мажлис аҳли томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко нутқ сўзлади. У мажлис қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида Леонид Ильич Брежневнинг Рибинск шаҳар партия комитетига, халқ депутатлари шаҳар Советига, шаҳар ижроия комитетига, шаҳарнинг бутун аҳолисига йўллаган табрикномасини ўқиб эшиттирди.

Рибинск шаҳрининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланиши, деди ўрток А. П. Кириленко, шаҳар меҳнаткашларининг социалистик Ватанимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга ва уни гуллатиб яшнатишга қўшган ажойиб ҳиссаси. сизлар жонажон шаҳрингизга асос солинган куннинг 200 йиллигини ажойиб муваффақиятлар билан кутиб олганлигингиз бутун халқ томонидан эътироф қилинганлигининг нишонасидир.

Бепоён мамлакатимизнинг ҳамма жойларида совет меҳнаткашлари коммунистик бунёдкорликнинг умумий буюк ишини ижод этмоқдалар. улуғ Ленин таълимотидан илҳом олиб, партиямиз сиёсатини амалга оширмоқдалар. Партия Октябрь революциясининг 60 йиллиги байрами ва СССР янги Конституциясининг кучга кириши туфайли юзага келган маънавий-сиёсий жўшқинликни мустаҳкамлаб, амалий ишларда рўёбга чиқарди. Асосий Қонуннинг совет жамияти ривожига чуқур ижобий таъсир ўтказаётганлиги тобора яққол намоён бўлмоқда. социалистик демократиянинг буюк ижодий имкониятлари тобора тўлиқроқ юзага чиқмоқда. Яқинда қабул этилган иттифоқдош республикаларнинг янги Конституциялари. шу жумладан РСФСР Конституцияси социалистик давлатчиликни ва демократияни ривожлантиришдаги яна бир катта қадам бўлди.

Шаҳрингизнинг тарихи ажойиб, унинг революцион ва жанговар анъаналари бой. Аммо, сизларнинг ҳозирги ишларингиз, шу пайтлардаги меҳнат кунингиз бундан ҳам ажойиб. Урушдан кейинги даврда Рибинскда рўй берган катта ўзгаришларни қайд этиш қувончлидир. Ишлаб чиқариш кўламлари ва техникавий даражаси, унинг сифат кўрсаткичлари анча ошди. Эндиликда шаҳарда 1940 йилдагига нисбатан салкам 16 баравар кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилмоқда.

Партия билан бутун совет халқи КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш ва ўнинчи беш йиллик планни бажариш юзасидан жуда катта бунёдкорлик ишлари қилаётган бир вазиятда шаҳрингизга юксак мукофот топширилмоқда.

Съезддан кейин ўтган давр Советлар диёрида янги ажойиб зафарлар даври бўлди. Биз коммунистик қурилишнинг ҳамма жабҳаларида анча олға силжидик. КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленуми қарорларида. ўрток Л. И. Брежневнинг шу Пленумдаги ҳамда Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига қилган сафари вақтида сўзлаган нутқларида, ВЛКСМ XVIII съездидаги нутқида партиянинг бутун хўжалик ишимиз даражасини оширишга доир кўрсатмалари ва тавсиялари, йўл-йўриқлари баён этиб берилди.

Бу йўл-йўриқларнинг моҳияти шундан иборатки мамлакатимизда барпо этилган қудратли иқтисодий потенциалдан моҳирона. оқилона. омилкорлик билан фойдаланиш, хўжалик қурилишидаги танг жойларни ва камчиликларни қатъият билан бартараф этиш. ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини оширишда тобора катта-катта амалий натижаларга эришиш эндиликда ҳар қачонгидан ҳам муҳимдир.

Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлилари партиянинг КПСС XXV съезди қарорларини янада активроқ бажариш, беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилини зарбдор меҳнат йилига айлантириш тўғрисидаги даъватига конкрет ишлар билан жавоб бердилар. **Самарадорлик ва сифатни ошириш шиори остидаги оммавий мусобақа сезиларли натижалар бермоқда.**

Шу йилнинг дастлабки тўрт ойи ичида мамлакатда саноат ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди. Умуман саноат ишлаб чиқариши ҳажми пландаги 4,5 процент ўрнига 5,2 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 3,8 процентга кўтарилди.

Эришилган иш даражасини мустаҳкамлаш ва янада юксалтириш. саноат. қурилиш ва транспортдаги ҳар бир меҳнат коллективининг барча план топшириқларини ҳеч сўзсиз ошириб бажаришига эришиш нақадар зарурлиги мутлақо равшан.

Партиямиз қишлоқ хўжалигига нечоғлик катта эътибор бераётганлиги ўзларингизга маълум. Бу йил учун ҳамма қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш юзасидан юксак топшириқлар белгиланган. Чорвачиликни ривожлантиришга алоҳида куч-ғайрат сарфланмоқда. Қишлоқ хўжалигини совет экономикасининг юксак даражада ривожланган тармоғига айлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш топшириқларини бажариш барча вазифалар орасида энг муҳим деса бўлади.

Бу беш йилликда фан-техника соҳасида янги катта ютуқларга эришилди. Ҳар йили мамлакатда машина ва ускуналарнинг уч мингтагача янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилмоқда, кўпдан-кўп илғор технология жараёнлари жорий этилмоқда. Ишлаб турган корхоналар техника билан қайта қуроллантирилмоқда. Илм-фаннинг ишлаб чиқариш билан боғланиши мустаҳкамланмоқда.

Экономиканинг муттасил ривожланиб бораётганлиги халқ фаровонлигини оширишнинг КПСС XXV съезди белгилаб берган программасини изчиллик билан рўёбга чиқариш имконини бермоқда. 1977 йилда мамлакат халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 1970 йилга нисбатан 26 процент, колхозчиларнинг меҳнат ҳақи эса 28 процент кўпайди. Ижтимоий истеъмол фондлари анча кенгайтирилди. Беш йилликнинг икки йили мобайнида 22 миллион совет кишиси ўз уй-жой шароитларини яхшилаб олди.

Ривожланган социалистик жамиятимизда коммунизм қурилишининг барча жабҳаларида муваффақиятли равишда олға силжиш учун ҳамма имкониятлар бор. Бунда гап шу, имкониятларни ҳар бир ишлаб чиқариш — меҳнат ячейкасида юзага чиқариш, халқ хўжалигининг барча соҳаларидаги ишда уюшқоқлик ва аҳилликни кучайтириш, ҳар бир ходимнинг топширилган иш учун бўлган масъулиятини ошириш тўғрисида бормоқда. «Ривожланган социализм имкониятларини тўла-тўкис рўёбга чиқариш — замонамизнинг завқли иши, деса бўлади,— деб таъкидлайди ўрток Л. И. Брежнев, —ана шунинг ўзи тарих томонидан бизнинг зиммамизга юклаб қўйилган масъулият меъёрини ҳам белгилайди».

Рибинск шаҳар партия ташкилотининг саноатда меҳнатни илмий ташкил қилишни жорий этиш ва ишлаб чиқариш маданиятини ошириш соҳасидаги тажрибасини ўз вақтида партия Марказий Комитети маъқуллаган эди. Меҳнат коллективлари партия ташкилотлари раҳбарлигида шу соҳада сабот билан ишлаб дуруст натижаларга эришдилар. Сизлар шу беш йилликнинг дастлабки икки йилида ишлаб чиқариш жами ҳажмини ўстиришни меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминладингиз. Шу йилнинг тўрт ойи ичида ҳам шаҳрингизда меҳнат унумдорлиги умуман мамлакатдагига нисбатан кўпроқ ортди.

Ярославль каби Рибинск ҳам Ватанимиз моторсозлигининг муҳим марказидир. Ватанимиз моторсозлигида фан-техника тараққиётини янада жадаллаштиришнинг актуал проблемалари юзасидан шу йил март ойида Марказий Комитетда ўтказилган кенгашда Рибинск моторсозларининг яхшигина ишлари, бирталай фойдали ташаббуслари борлиги қайд этилди. Ўтган беш йил ичида ишлаб чиқарилаётган бир қанча двигателларнинг мотор ресурси бир неча баравар оширилди. Тракторларнинг дизеллари сифатини яхшилаш учун ҳам кўп иш қилинди. 1977 йилда давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилаётган «Д-65» моделидаги дизелларнинг хизмат муддати 6 минг соатдан 8 минг соатга етказилди. Уларнинг мотор ресурсини янада ошириб, 10 минг соатга етказиш, шунингдек ёнилғи ва мой сарфини қисқартириш тадбирлари ҳам ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда.

Ярославль областининг мамлакатда машҳур бўлган бошқа бир моторсозлари коллективи — «Автодизель» бирлашмасининг коллективи фан-техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасида катта иш қилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси амалдаги самарадорлик ва сифатдир! Ўз-ўзидан маълумки, эришилган ютуқлар ҳали чегара эмас, Ярославль области бошқа шаҳарларининг ишлаб чиқариш коллективлари сингари Рибинск ишлаб чиқариш коллективлари олдида турган вазифалар тўғрисида гапириб, улар Россиянинг Ноқоратупроқ ўлкасини ўзгартириш ишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдирмоқчиман. Партия, унинг Марказий Комитети бу ишга жуда катта аҳамият бермоқдалар.

Ана шу вазифани ҳал қилмоқ учун зона қишлоқ хўжалигига миллиард-миллиард сўмлаб капитал маблағ сарфламоқда, совхоз ва колхозлар тобора кўп миқдорда тракторлар, комбайнлар, автомобиллар, бошқа қишлоқ хўжалик машина-механизмлари ва минерал ўғитлар олмоқдалар. Ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар қуриш кўлами кенгайиб бормоқда.

Мамлакатимиз иқтисодий, социал, илмий ва маданий тараққиёт чўққиларига кўтарилганлиги, Совет Иттифоқининг халқаро кўламдаги зўр обрў-эътибори партия ленинча сиёсатининг, халқимиз фидокорона кураши ва бунёдкорлик меҳнатининг натижасидир.

Самарадорлик ва сифатни кўтариш йўлини амалга ошириш исрофгарчиликка қарши курашишни, металл, ёқилғи, электр энергия, цемент ва бошқа материал ресурсларидан оқилона фойдаланишни ўз ичига олади. Транспорт ва капитал қурилиш ишини яхшилашга жуда катта эътибор берилиши лозим. Марказий Комитетнинг декабрь Пленуми қарорларида ва партиянинг бошқа ҳужжатларида капитал маблағларнинг сочилиб кетишини тўхтатиш, битмай ётган қурилишлар ҳажмини қисқартириш, ишга тушириладиган объектларнинг белгиланган муддатларда ишга туширилишини таъминлаш нақадар муҳимлиги неча марталаб таъкидланди. Бу соҳада рибинскликлар ҳам кўп иш қилишлари керак.

Совет кишилари партия белгилаган ҳамма режаларни амалга оширишга, социалистик Ватанимизнинг янада равнақ топиши йўлида, унинг қудратини ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш йўлида тағин ҳам зўр ғайрат билан ишлашга азму қарор берганлар. Партия билан халқнинг мустаҳкам бирлиги, партиянинг омма билан доимий алоқаси — тузумимиз куч-қудрати ва енгилмаслигининг манбаидир.

Жамиятимиз ҳаётининг барча соҳаларида совет кишиларининг уюшқоқлик, онглилик, маданиятлилик ва гражданларча масъулиятлилик даражаси тобора катта роль ўйнамоқда. Шундай экан, омма орасидаги ташкилотчилик ва мафкуравий ишни кучайтириш нақадар катта аҳамият касб этиши равшан.

Партия ўзининг кўп қирралари ғоявий-тарбиявий ишида марксизм-ленинизмнинг мангу барҳаёт ғояларига, коммунистик қурилишнинг жонли практикасига таянади. Л. И. Брежневнинг «Кичик ер» ва «Тикланиш» китоблари, унинг ВЛКСМ XVIII съездидаги нутқи партиянинг ғоявий ҳаётида янги катта воқеа бўлди, бу асарлар мамлакатимизда ва чет элларда зўр қизиқиш билан кутиб олинди.

Сўнгра ўрток А. П. Кириленко халқаро масалаларга тўхталди. Тинчлик сиёсати, деб таъкидлади у, давлатимизнинг улуғ Ленин васият қилган, совет социалистик жамиятимиз табиатининг ўзидан келиб чиқадиган принципиал сиёсатидир. Шу боисдан ленинча ташқи сиёсатни ҳам бу тинчликсевар совет халқи якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда, бутун планетадаги холис ниятли кишилар унга хайрихоҳлик ва бирдамлик билдирмоқдалар. Унинг кучи ва енгилмаслиги ана шундадир.

Пировардида ўрток А. П. Кириленко СССР Олий Совети Президиумининг Рибинск шаҳрини Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттирди ва мажлис аҳлининг давомли қарсаклари остида юксак мукофотни шаҳар байроғига қадаб қўйди.

(Ўрток А. П. Кириленконинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди).

Мажлисда сўзга чиққан КПСС Рибинск шаҳар комитетининг биринчи секретари И. А. Зараменский, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, полиграфия машиналари заводининг йиғувчи слесари А. В. Барашков, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, моторсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори П. Ф. Дерунов, партия ва меҳнат ветерани А. Н. Широков, Рибинск авиация технология институтининг студенти М. Масленникова шаҳар меҳнаткашлари эришган муваффақиятларга юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига, шахсан ўрток Л .И. Брежневга самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Нотиқлар таъкидлаб ўтганидек, орденли Рибинск меҳнаткашлари Коммунистик партия теварагига, атоқли сиёсий ва давлат арбоби ўрток Л. И. Брежнев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитет ва унинг Сиёсий бюроси теварагига янада маҳкам жипслашдилар, ўзларининг бутун куч-ғайратни, билим ва қобилиятларини КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашга сарфлайдилар, коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига, ўрток Л. И. Брежневга табрикнома қабул қилдилар.

ЯНГИ КИТОБЛАР

ҚАРДОШЛИК ТИЛИ

Турли мамлакатларнинг тараққийпарвар фикрдаги кишилари учун XIX асрдаёқ рус тили илғор маданият, кенг демократик назариялар тили бўлиб қолган эди. Ўша пайтдаги кўпгина мутафаккирлар бу тилга юқори баҳо берганликлари бежиз эмас. К. Маркс билан Ф. Энгельс рус тилини ўрганганлар, Маркс кутубхонасида юзтадан ортиқ русча китоб бўлганлиги маълум.

«Рим императори Карл V испан тилида худо билан, француз тилида дўстлар билан, немис тилида ғанимлар билан, итальян тилида аёл зоти билан гаплашган маъқул, дер эди. Аммо у Россия тилини яхши билганида эди, ўзининг бу гапига: Россия тилида уларнинг ҳаммаси билан гаплашса бўлаверади, деган бўларди, албатта. Чунки, рус тилида испан тилининг гўзаллиги, француз тилининг жозибаси, немис тилининг қатъияти, итальян тилининг назокати ва бунинг устига грек ва лотин тилларининг бойлиги, ифода кучи ва лўндалиги жамул-жам этилганлигини пайқаган бўлур эди».

М. В. Ломоносовнинг «Россия грамматикаси»дан олинган шу сўзларни Ш. Р. Рашидов ўзининг «Дўстлик ва қардошлик тили» китобида* эслатиб ўтган. Бу сўзларни эслатиши тасодифий эмас: китоб рус тилига, унинг СССРдаги миллатлараро алоқа қуроли сифатидаги аҳамиятига, унинг дунёдаги бошқа тиллар орасидаги роли ва ўрнига бағишланган.

Рус тили кўп миллатли Россия халқлари учун бебаҳо аҳамиятга эга бўлди. Тараққиёт туфайли юзага келган ҳамма нарсани иллат деб билган феодал-клерикал реакция вакиллари рус тилини рад қилган бўлсалар, Россиядаги турли миллатларнинг илғор арбоблари рус тилининг оммалашишини қизғин табрикладилар, объектив жиҳатдан вужудга келган шароитда самодержавие зулмига қарши курашган рус халқи билан бирга бўлиш, унинг демократик фикрларини ўрганиш, унинг маданияти билан танишиш ҳаётий зарурат эканлигини тўғри тушундилар.

XX асрга келиб рус тили бутун дунё меҳнаткашлари учун Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тили, Ленин тили, Коммунистлар партияси тили бўлиб қолгач, рус тилининг роли беқиёс ўсди. Кўп миллатли Советлар мамлакатининг халқлари учун рус тили миллатлараро алоқанинг, интернационал тарбиянинг қудратли воситаси, дўстлик ва қардошлик тилига айланди.

Рус тили миллатлараро алоқа воситаси сифатида совет халқи моддий ишлаб чиқариши соҳасини ҳам, шунингдек, сиёсий ва маданий турмушни ҳам ўз ичига олади, деб таъкидлайди автор. Бу тил коммунистик қурилиш тажрибасини ўзаро баҳам кўришга, мамлакатдаги барча миллат ва элат меҳнаткашларининг кенг оммасини СССР халқлари маданиятининг, жаҳон маданиятининг ютуқлари билан таништиришга, замонавий фан ва техника чўққиларини ўрганишга фаол кўмаклашади.

СССР сўнгги аҳоли рўйхатидан китобда келтирилган маълумотларга кўра, 1970 йилда мамлакатда яшаб турган 242 миллион кишидан салкам 184 миллиони рус тилини бемалол билар эди. Ҳолбуки русларнинг сони 129 миллион кишидан сал кўпроқ эди. Бирок, кўпчилик совет кишиларининг рус тилини билиши СССРдаги рус бўлмаган халқларнинг маънавий бойликлари ўзининг миллий хусусиятларидан маҳрум бўлишини асло билдирмайди, деб уқтиради автор. Аксинча, бу тилни билиш миллий маданиятларни янада ривожлантириш учун, барча миллатларга мансуб кишиларнинг маънавий ўсиши учун, СССРдаги барча халқлар шу соҳада яратган жаҳши нарсаларнинг мажмуаси бўлмиш совет маданиятининг равнақи учун янги имкониятлар очиб беради.

«Барча республикаларимиз экономикаси ва маданияти, ҳамма социалистик миллатларимиз ва элатларимиз гуркираб ривожланаётганлиги, таъбир жоиз бўлса, ҳаёт нафасининг ўзи ҳар бир совет миллатини: барча совет кишиларининг қардошларча ҳамкорлиги, уларнинг миллий маданиятлари бир-бирини ўзаро бойитиши, бутун улуғ Советлар мамлакатининг умумхалқ, умумдавлат проблемалари муваффақиятли ҳал этилиши — бизнинг бундан буёнги равнақимиз гаровидир, деган оддий хулосани чиқаришга олиб келмоқда.— деди ўрток Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг 16 майдаги мажлисида. — Одамларнинг янги тарихий бирлиги бўлмиш совет халқи бузилмас бирлигининг негизи ана шундан иборат».

Рус тили миллий тилларнинг ривожига баракали таъсир ўтказмоқда ва айни вақтда унинг ўзи ҳам бу тиллардан кўп нарсани олиб, шу тариқа ўзининг луғавий бойлигини оширмоқда, деб таъкидлайди китоб автори. Бу — диалектик ўзаро таъсирнинг объектив ва қонуниятли битта жараёнининг икки жиҳатидир. Бу жиҳатлар ўзининг руҳи ва интернационал мазмунига кўра, ягона бўлган совет маданиятининг бундан буёнги равнақи учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

Автор Ўзбекистон ССР мисолида Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатни изчиллик билан ўтказиб келаётганлиги натижасида Россиянинг собиқ миллий чекка ўлкаларидаги халқлар Улуғ Октябрдан кейин ўтган олтмиш йил мобайнида моддий ишлаб чиқариш ва маънавий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида қандай чўққиларга эришганликларини, бу жараёнда рус тили нақадар муҳим роль ўйнаганлигини кўрсатиб берган.

Шуни айтиш кераки, рус тили тўғрисидаги китобнинг ўзи ифодали, жозибали ва айни вақтда ихчам тил билан ёзилган. Уни китобхонлар мароқ билан кутиб олишларига шак-шубҳа йўқ.

Ю. БУТЕНИН.

[«Известия» газетасининг 1978 йил 20 май сонидан].

***) Ш. Р. Рашидов. «Дўстлик ва қардошлик тили». Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти. Тошкент, 1978 йил, 84 бет, тиражи 50 минг нусха.**

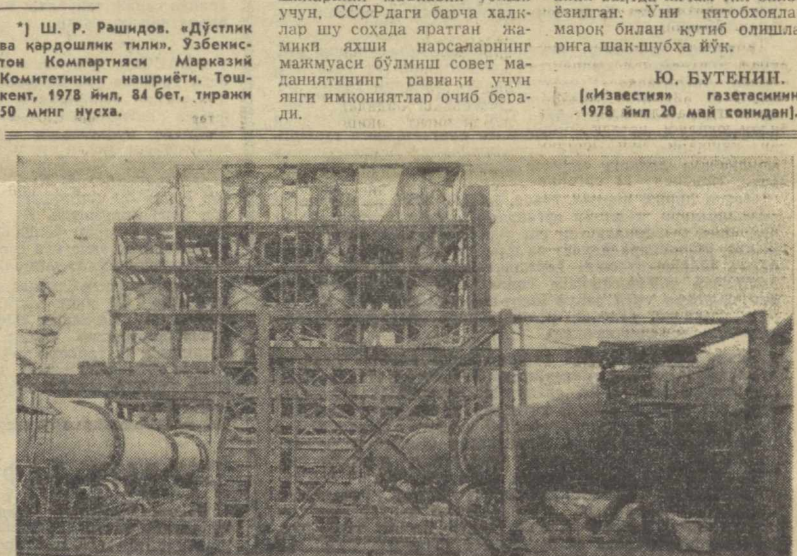

Навоий цемент заводининг иккинчи технология линиясини ишга тушириш ишлари тугалланмоқда. Суратда: завод иккинчи навбати бир қисмининг кўриниши.

В. Таран фотоси.

ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

19 май куни Москва Кремлининг Свердлов залида адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида 1978 йилги Ленин мукофотларининг дипломлари ва нишонларини топшириш маросими бўлди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. С. Тихонов лауреатларни самимий қутлади, уларга катта-катта ижодий муваффақиятлар тилади.

Лауреатлар ижодий меҳнатларига берилган юксак баҳо учун Коммунистик партия ва Совет давлатига самимий миннатдорчилик изҳор этдилар.

(ТАСС).

ХАЛҚНИНГ ҒОЯВИЙ ҚУРОЛИ

Касаба союз ташкилотлари, маданий-марифий муассасалари ва касаба союзлар матбуоти ходимларининг 19 май куни Москвада бўлиб ўтган кенгаши ўрток Л. И. Брежневнинг «Кичик ер» ва «Тикланиш» китобларини муҳокама қилишга ҳамда меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, ватанпарварлик руҳида тарбиялашни кучайтириш, иш услуби ва методларини такомиллаштириш соҳасида касаба союз ташкилотларининг вазифаларига бағишланди.

ВЦСПС раиси А. И. Шибаев ва бошқалар ўз нутқларида ўрток Л. И. Брежневнинг китоблари касаба союз ташкилотларининг иш савиясини ошириш учун бебаҳо аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар.

(ТАСС).

Н. Г. ЧЕРНИШЕВСКИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИГА

УЛУҒ РЕВОЛЮЦИОНЕР—ДЕМОКРАТ

Рус озодлик ҳаракати тарихида, рус фани ва маданияти тарихида Николай Гаврилович Чернишевскийнинг фаолияти бутун бир даврни ташкил этади. Ана шу улуғ сиймонинг туғилганига яқинда 150 йил тўлади.

Н. Г. Чернишевский XIX асрнинг эллигинчи ва олтмишинчи йилларида Россия илғор кишиларининг ҳақли равишда эътироф этилган доҳийси бўлиб танилди. Шу йилларда у гениал мутафаккир — материалист, кенг энциклопедик диапазонли олим, ажойиб ёзувчи ва адабий танқидчи, чуқур эътиқодли революционер-демократ ва социалист бўлиб танилган эди. Шунинг учун ҳам марксизм-ленинизм классиклари — К. Маркс, Ф. Энгельс ва В. И. Ленин унинг бой ғоявий меъросига катта ҳурмат билан қарадилар.

К. Маркс Чернишевский асарларини диққат билан ўрганиб чиқиб, унинг хизматларига юксак баҳо берди. К. Маркс ҳақли равишда таъкидлаганидек, ҳозирги замон иқтисодчилари орасида Чернишевский ягона, ҳақиқатан ҳам оригинал мутафаккир бўлиб, унинг асарлари қудратли кучи, фикрларнинг чуқурлиги билан ажралиб туради.

К. Маркс I Интернационал рус секциясининг ташкилотчиларига 1870 йилда ёзган хатида Чернишевскийнинг асарлари Россияга ҳақиқатан ҳам катта ҳурмат ва шон-шараф бағишлайди деб қайд қилди. К. Маркс ва унинг содиқ сафдоши Ф. Энгельс ана шу жиҳатларни назарда тутиб Чернишевскийнинг Россия озодлик ҳаракати тарихидаги ролига юксак баҳо бердилар.

В. И. Ленин рус халқининг ўз озодлиги учун курашидаги янги.революцион-разночин босқичини Н. Г. Чернишевский номи билан боғлади. Владимир Ильич таъкидлаганидек, Чернишевский Герценга нисбатан олға томон жуда катта қадам ташлади.

Бу ленинча характеристикада Чернишевскийнинг рус социал демократиясининг ўтмишдоши сифатидаги тарихий роли яхлит ифодалаб берилган.

Владимир Ильич Чернишевскийнинг фалсафий. сиёсий. иқтисодий ва тарихий асарларини чуқур ўрганар экан, унинг революцион собитқадамлигини юксак қадрлади. В. И. Ленин «Великорусларнинг миллий ифтихори тўғрисида»ги мақоласида ўзининг бутун ҳаётини революцияга бағишлаган великорус демократи Чернишевскийнинг номини зўр ҳурмат билан эслади. «Бизда миллий ифтихор ҳислари тўлиб ётибди, — деб ёзди улуғ доҳий, — чунки, великорус миллати... инсониятга озодлик ва социализм учун курашнинг буюк намуналарини кўрсатишга қодир эканлигини ҳам исботлаб берди». Шунинг учун рус халқининг гениал мутафаккирлари орасида Н. Г. Чернишевскийнинг номи ҳам ҳақли равишда муносиб ўрин олган.

Н. Г. Чернишевский 1828 йилнинг 12 июлида Саратовда, руҳоний оиласида туғилди. Унинг прогрессив эътиқодлари илғор рус маданияти намояндаларининг таъсири остида шаклланди. У Петербург университетида ўқиб юрган кезларида (1846-1850 йиллар) философия, тарих, социал-иқтисодий фанлар, адабиёт, тилшуносликни чуқур ўрганди ва ўша давр Россиясининг энг илғор, маълумотли кишиларидан бўлиб етишди. Унинг революцион демократ сифатидаги дунёқараши ҳам ана шу билим даргоҳида шаклланиб етилди.

Улуғ революционер-демократ дунёқарашининг шаклланиши помешчиклар билан деҳқонлар ўртасидаги кураш тобора кучайиб бораётган, Европада революцион воқеалар тобора авж олаётган кезларга тўғри келди.

Россиядаги ва чет эл мамлакатларидаги синфий курашнинг конкрет фактлари Чернишевскийга ҳали унчалик етилмаган, нотўғри сиёсий тасаввурлардан халос бўлишга ёрдам берди. Шу туфайли у крепостнойлик, чоризмнинг ашаддий душмани, чуқур эътиқодли революционер ва социалист бўлиб қолди.

Н. Г. Чернишевский фаолиятининг равнақи XIX асрнинг эллигинчи-олтмишинчи йиллардаги ижтимоий ҳаракат билан, айниқса деҳқонлар ислоҳоти, 1861 йилда Россияда крепостнойлик ҳуқуқининг бекор қилиниши билан боғлиқдир. Қрим урушида чоризмнинг шармандаларча енгилиши, унинг Россия деҳқонлар оммаси зиммасига оғир юк бўлиб тушишига сабаб бўлди, меҳнаткашларнинг шундоқ ҳам оғир аҳволини янада чуқурлаштириб юборди. Крепостной деҳқонларнинг норозилиги уларнинг озодлик учун кураши билан қўшилиб кетди. Деҳқонларнинг бу озодлик ҳаракати стихиялилиги ва тарқоқлилигига қарамай, монархия тузумининг илдизларига катта зарба берди.

Чор ҳукумати олиб борган сиёсатдан норозилик кайфияти рус жамиятининг демократик қатламлари билан бирга. дворян зиёлиларнинг кенг доираларида ҳам кенг авж олди. Худди ана шундай оғир шароитда чоризм «ислоҳот» ўтказишга мажбур бўлди. Александр II ҳукуматининг бу «либерал» йўли мунофиқ сиёсатдан иборат бўлиб. монархияни ва унинг синфий таянчи бўлган помешчиклар — крепостной эгаларининг имтиёзларини сақлаб қолиш йўлидаги арзимас ёнбосиш бўлди, холос.

Россияда 1861 йилда крепостнойлик ҳуқуқи бекор этилганлигига ва деҳқонларнинг манфаатлари чала ҳал қилинганлигига қарамай, мамлакатнинг бутун иқтисодий ривожланиши крепостнойлик ҳуқуқини тугатишга даъват этарди. Ана шу даврда деҳқонлар манфаатларини фидокорона ҳимоя қилган барча прогрессив, революцион элементларга Н. Г. Чернишевский бошчилик қилди. Лекин чоризм бу вақтда, Н. Г. Чернишевский таърифлаганидек, «биринчи демократик юксалиш» даврида революцион кучларнинг зарбасини қайтаришга муваффақ бўлди.

Н. Г. Чернишевскийнинг Петербургдаги ҳаёти ва кураш даври унинг революцион юксалиш, тинимсиз меҳнат йиллари бўлиб, илғор ижтимоий фикр тарихида ёрқин из қолдирди. Бу вақтларда у «Современник» журналида ҳамкорлик қила бошлади, кейинчалик унинг амалий раҳбарлигида журнал Россиянинг демократик кучларини революцияга тайёрловчи ўзига хос штаб, ғоявий марказ бўлиб қолди. Журнал саҳифаларида Чернишевскийнинг энг муҳим асарлари эълон қилинди.

Н. Г. Чернишевский онгли ҳаётининг сўнгги йигирма етти йили қамоқлар, сургунлар, чор полициясининг яширин назорати азоблари билан тўла бўлди. Ана шундай оғир шароитларда ҳам у мислсиз жасорат кўрсатиб, социология, тарих, философия, сиёсий иқтисод. адабиёт масалаларига тааллуқли ажойиб асарлар яратди.

Н. Г. Чернишевскийнинг кенг кўламли асарларида революцион демократизм марказий масала бўлди. Чунки. Россия тарихий тараққиётининг объектив қонунлари, аввало, деҳқонлар масаласини ҳал қилишни тақозо этар, бу масалани эса фақат демократик революциягина ҳал қилиши мумкин эди.

Шуни қайд қилиш кераккки, ўша вақтда Россия социал-иқтисодий жиҳатдан қолоқ эди. Ишчилар синфи ҳали ўзини мустақил тарихий куч сифатида намоён қила олмаётган эди. Худди ана шу жиҳат Чернишевскийнинг ўзининг ҳамма асарларида деҳқонлар революцияси ғоясини ўтказишига ҳал қилувчи таъсир кўрсатди.

Шундай қилиб, деҳқонлар революцияси ғояси Чернишевский дунёқарашининг асосини ташкил этиб. унинг таълимотига муайян даражада утопик характер берди.

Чернишевскийнинг асарларидаги утопизмга қарамай, унинг феодал-крепостнойлик ва буржуа тузумини аёвсиз танқид қилиши, халқ революцияси ва социализм ғоялари рус революционерлари кўпгина авлодини сиёсий жиҳатдан тарбиялашда жуда катта роль ўйнади.

Улуғ революционер-демократ ўзининг бутун ҳаётини меҳнаткаш халқнинг жамиятни революцион асосда қайта ўзгартириш учун, адолатли социал тузум учун курашига бағишлади. Николай Гаврилович жамиятни тубдан қайта ўзгартиришга қодир бўлган революцион кучни тўғри аниқлай олмаган бўлса-да, лекин бошқа мамлакатларга қараганда Россия ана шу мақсадга тезроқ эришажагига катта ишонч билдирди.

Улуғ революционер-демократ ўзи мансуб бўлган рус халқи билан бирга интернационализм ва халқлар дўстлиги руҳи яққол сезилиб турган бошқа халқларга ҳам катта ҳурмат билан қаради. У миллий тенгсизликни, миллий айирмачиликни авж олдирганлиги ва чуқурлаштиргани учун рус чоризмини ва ҳукмрон синфни очиқдан-очиқ қаттиқ танқид қилиб чиқди.

Н. Г. Чернишевскийнинг революцион ғоялари унинг бутун серқирра ижодиётига — ижтимоий фанларга, санъатга, рус ва жаҳон маданиятига чуқур сингиб кетгандир.

Улуғ революционер-демократ Чернишевскийнинг бутун ҳаёти ва фаолияти ўз Ватанининг бахт-саодати йўлида юксак ватанпарварлик руҳи билан суғорилгандир.

У рус халқининг шонли тарихи, унинг фан ва маданият соҳасида эришган ажойиб ютуқлари билан, Россиянинг гениал сўз усталари — Пушкин, Лермонтов, Гоголь, Некрасов, Салтиков-Шчедрин, Л. Толстой, Островскийнинг ажойиб ижодий ютуқлари билан ҳақли равишда фахрланар, Белинский, Герцен, Добролюбовга юксак баҳо берган эди.

Рус халқи билан бирга, кўпгина бошқа халқларнинг прогрессив вакиллари ҳам Н. Г. Чернишевскийнинг бой революцион таъсиридан катта баҳраманд бўлдилар. Унинг назарий ва революцион-демократик фаолияти кўпгина ёш революционерларга социализм ва коммунизм учун кураш йўлида ажойиб намуна бўлиб қолди.

М. ҲАМРАЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Хўжаобод районидаги «Россия» колхози пахтакорлари ғўза парваришини қизғин олиб бормоқдалар. Ҳозир ғўза қатор ораларига учинчи комплекс ишлов берилябти. Суратда: илғор бригадир, республикада хизмат кўрсатган пахтакор М. Хожиев ўз даласида.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

Олимлар ва мутахассислар маслаҳати

ЭНГ МАСЪУЛИЯТЛИ ДАВР

Шу йилнинг баҳорида юз берган об-ҳаво ноқулайликларининг оқибатларини тугатиш ва пахтадан юқори ҳосил олишни таъминлаш учун ғўзаларнинг ўсиш, ривожланишини тезлатишга қаратилган тавсияларни ҳурматли пахтакор деҳқонларимиз эътиборига ҳавола этамиз. Тавсиялар В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси ва Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси Ўрта Осиё бўлими президиумининг қўшма мажлисида маъқулланган.

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнатчилари бу йил 5 миллион 550 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга сотиш мажбуриятини олганлар. КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини амалга ошираётган пахтакорларимиз чигит экишни муваффақиятли ўтказишга пухта тайёргарлик кўрдилар, кўпчилик хўжаликларда чигит экиш юқори савияда ўтказилди.

Бироқ апрель ойининг иккинчи ва май ойининг биринчи ярмида кўпчилик пахтачилик районларида юз берган ноқулай об-ҳаво шароити чигитни бир текис ундириб олиш, ниҳолларнинг нормал ўсиб, ривожланишига салбий таъсир кўрсатди. Тез-тез такрорланиб турган ёмғир, сел-жала оқибатида ҳаво совуди, тупроқ қатламида ҳарорат пасайди, чигитнинг униб чиқиши сусайди, тупроқ қатлами зичлашди, қатқалоқ пайдо бўлди. Буларнинг ҳаммаси ниҳолларнинг текис кўкаришини кечиктирди, илдиз чириш касалини келтириб чиқарди. Натижада катта майдонларга қайта чигит экишга тўғри келди.

Ноқулай шароит бегона ўтлар, зараркунандалар, айниқса шира, трипс ва тунламнинг кўпайишига олиб келди.

Ноқулай об-ҳаво шароитининг салбий оқибатларини тугатиш, ниҳолларнинг нормал қалинликда бўлишини таъминлаш ҳамда ғўзаларнинг ўсиб, ривожланишини тезлатиш учун қуйидаги зарур тадбирларни изчиллик билан амалга ошириш тавсия этилади.

Энг аввал қатқалоқни тугатишга қаратилган шошилинч чоралар кўрилиши керак. Бунинг учун ротацион мотигалар, юлдузчали ротацион культиваторлар, бороналар ва бошқа воситалар қўлланилиши лозим. Фақат шу йўл билангина тўла кўчатлар олиш ва ғўзаларнинг бир хил қалинликда бўлишини таъминлаш мумкин.

Кўчат нотекис участкаларда уруғнинг униб чиқиш ҳолатини синчковлик билан кўздан кечириб, ола жойларга увитилиб дориланган чигитни қайта экиш керак.

Бу йилги шароитда яганани ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказиш алоҳида аҳамиятга эгадир. Тажриба шуни кўрсатдики, ягана кечиктирилганда ўсимликнинг ўсиб, ривожланиши ғоятда орқада қолади, ҳосилдорлик анча камаяди. Шу муносабат билан яганани чигит текис униб чиқиши билан бошлаш ва ўсимлик 1-2 та чинбарг чиқаргунча тугаллаш тавсия этилади. Ягана вақтида ҳар бир конкрет участканинг ҳар гектарида кўчатлар сони кўзда тутилган, яъни оптимал миқдорда бўлишини таъминлашга алоҳида эътибор берилади.

Ўсимликнинг ривожланиш хусусиятларини ҳисобга олиб, ҳамма куч ва воситаларни парваришни кучайтиришга сафарбар этиш лозим. Вазифа пайкалларни бутун вегетация давомида майин, нам етарли ва бегона ўтлардан тоза ҳолда сақлашдан иборат.

Тупроқни механизмлар воситасида ишлаш бу йилги шароитда айниқса катта аҳамият касб этади. Ҳамма культиваторлар мукаммал ўрнатилган ишчи органларига эга бўлгани ҳолда, бутун кун давомида тўла қувват билан ишлатилиши керак. Қатор оралари тупроғини юмшатишда ротацион мотигалар, ротацион юлдузчали культиваторни кенг кўламда ишлатиш зарур. Қатор ораларини кенгроқ қамраб олиш мақсадида культиваторларда дискалар бўлишини таъминлаш лозим.

Тупроқ қатламида ҳароратни кўтариш, аэрацияни яхшилашга қаратилган ишларни тезкорлик билан амалга ошириш ҳам катта аҳамиятга моликдир. Шу мақсадда ғўзалар шоналагунча қатор ораларининг ўрта қисмини 14-15 сантиметргача юмшатиш, бу ишда ККО юмшатгич механизмларидан фойдаланиш даркор.

Илгари ерга солинган ўғитлар ҳозир тупроқнинг қуйи қатламига чўкиб қолди. Ғўзаларни ёшлигидан азот, фосфор ва калий билан озиқлантиришга алоҳида эътибор бериш керак. Бу босқичда ўғитларни ўсимликка яқинроқ қилиб, 7-10 сантиметр чуқурликка солиш тавсия қилинади. Шунда ёш ниҳоллар ўғитларни тез ва яхши ҳазм қилиб, ўсиш, ривожланиши тезлашади.

Органик ўғитлар пахта ҳосилдорлигини оширишда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Айниқса, бу йилги шароитда унинг аҳамияти катта: тупроқ қатламида ҳароратни кўтаради, намни сақлайди, минерал ўғитлар самарадорлигини оширади, ғўзаларнинг касалликларга чидамлилигини кучайтиради. Шунинг учун ҳамма хўжаликлардаги гўнгни майдалаб қатор ораларига солиш керак. Ҳар гектар ер ҳисобига камида 8-10 тонна чиритилган гўнг солиниши мақсадга мувофиқдир. Ҳамма минерал ўғитлар гўнгга аралаштирилиб солинса, яхши самара беради.

Пахтадан юқори ва эртаги ҳосил олиш учун ғўзаларни озиқлантиришни оммавий равишда гулга киргунча, яъни июль ойининг биринчи ярмида тугаллаш керак.

Маълумки, ғўзаларни нормадан ортиқ суғориш ҳам, кам суғориш ҳам унинг нормал ўсиб, ривожланиши, ҳосилдорлигига салбий таъсир кўрсатади. Бу йилги шароитда тупроқ қаттиқ зичлашиб кетган ҳамма майдонларда уни юмшатиш учун пайкалларга эрта муддатларда сув тараш, енгил суғориш яхши натижа беради. Тупроқ унчалик зичлашиб кетмаган майдонларга қайта қадалган уруққа эгат оралатиб тезкорлик билан чигит суви бериш маъқул. Қатор районларда, айниқса тупроғи енгил ва кучсиз ерларда биринчи суғоришни кучайтириш, уни кам нормада ўтказиш керак.

Суғоришда сифат бош масала. Ўқариқлар нечоғли калта олинса, сифат шунча яхшиланади. Биринчи суғориш тор қаторли майдонларда эгат оралатиб, кенг қаторли майдонларда одатдагича ўтказилиши керак. Ўқариқларнинг узунлиги тор қаторли ерларда 80-130 метрдан, кенг қаторли ерларда 150-180 метрдан ошмасин.

Ғўзаларни механизмлар воситасида суғоришни кенг қўллаш пайти келди. Ёмғир ёғдирадиган механизмлар, қаттиқ шланглар, трубопроводлар, сифонлар ва трубачалардан кенг фойдаланиш лозим. Намлик кўзда тутилганидан ортиқ бўлиб, ғўзаларни толиқтириш даражасига олиб келадиган участкаларда тупроқнинг юқори ва қуйи қатламидаги ортиқча сувларни камайтириш чоралари кўрилиши мақбул.

Бу йилги ноқулай об-ҳаво шароити пахтанинг асосий кушандаси шира, трипс ва тунламнинг кенг тарқалишига олиб келди. Қатор хўжаликларга шира ҳозирдаёқ анча зарар етказди, агар таъсирчан чоралар кўрилмаса, бундан кейин ҳам ҳосил чўғига путур етказиб қўйиши мумкин.

Ҳамма жойда кузатиш ишлари олиб бориш, ҳамма майдонлардаги ғўзаларга кўз-қулоқ бўлиб туриш, касалликлар ва ҳашаротлар билан зарарланган ёки зарарланмаганини аниқлаш, зарур топилган жойларда ҳамма воситаларни ишга солиб, биологик усулларни кенг қўллаб зараркунандаларни бутунлай қириб ташлаш керак.

Маҳаллий шароит, хусусан об-ҳавони ҳисобга олиб, ғўзаларни бутун вегитация даврида агротехника қоидалари талаблари даражасида ўз вақтида ва сифатли парвариш қилиш пахтадан 1978 йил учун қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларимизни тўла ва ошириб бажарадиган даражада юқори ҳосил етиштиришнинг асосий шартидир.

Илмий лабораторияларда

ЕР МАЛҲАМИ

Илмий-техника тараққиёти баъзан бир-бирига зид қатор муаммоларни келтириб чиқарадики, уларнинг муваффақиятли ҳал этилиши оқибат-натижада халқ хўжалигини жадал суръатлар билан ривожлантиришга муайян даражада ўз таъсирини ўтказади. Ҳозирги замон деҳқончилиги ҳам шундай проблемалардан ҳоли эмас. Қишлоқ хўжалиги зараркунандалари, хашаротлари ва ёввойи ўтларга қарши чет элларда 900 дан ортиқ кимёвий дори — пестицид қўлланилади. Бизда эса уларнинг сони 150 тадан ошмайди.

Маълумки, ҳосилдорликни оширишда бошқа кўпгина омиллар қатори микроэлементларнинг ҳам аҳамияти катта. Аммо улкан майдонлардаги қишлоқ хўжалиги экинларининг фақат ҳосили эмас, ҳатто поя-танаси, чуночи ғўзапоя, маккажўхори пояси, шолипоялар ҳам йиғиштириб олиниши туфайли ер маълум миқдорда микроэлементларни йўқотади. Бу билан яна бир муаммо—тупроқни ана шу элементлар билан бойитиш масаласи кўндаланг бўлади.

Таркибида азот бўлган минерал ўғитлар экин майдонларига солинганида, уларнинг бир қисмини ўсимликлар сингдира олмайди — сув билан ювилиб кетади. Бундан ташқари кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, минерал ва органик ўғитлар солинган майдонларда суғориш ва ишлов бериш оқибатида тупроқда микроорганизмлар жуда кўпайиб, активлашиб кетади ҳамда гумус запасларини еб қўяди. Шу зайл ҳар йили бир гектар майдонда 100 килограммгача органик углерод йўқ бўлади. Тупроқда гумус запасларининг камайиши билан табиий биоценоз жараёни бузилади. Кейинги йилларда республикамизнинг айрим районларида ғўзанинг вилт касаллигига чалиниши кучайганлигининг боиси бир жиҳатдан ана шунда. Бу эса пахтачиликнинг энг мураккаб проблемаларидан бири бўлиб қолди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ўсимлик моддалари химияси институтининг лигнинлар химияси лабораториясида Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати, химия фанлари доктори Ҳакимжон Абдуазимов раҳбарлигида олиб борилган илмий-тадқиқот ишлари ана шу муаммоларни маълум даражада муштарак ҳал этишга имкон беради.

Лигнин хусусида икки оғиз сўз. Қанд, алкалоидлар, витаминлар, органик кислоталар, ёғ, целлюлоза каби лигнин моддаси ҳам ўсимликлар танасида тўпланади ва унинг учдан бир қисмини ташкил этади. Лигнин фенол хоссасига эга бўлган, юқори молекулали органик бирикма.

Лабораторияда ўсимликлардан ана шу бирикмани ажратиб олиш, унинг кимёвий тузилишини аниқлаш, лигниндан ва уни парчалаш оқибатида пайдо бўладиган ҳосилаларидан химия саноатининг хом ашёси сифатида, медицина ва қишлоқ хўжалигида, халқ хўжалигининг турли соҳаларида фойдаланиш учун бир неча йиллардан бери қизиқарли илмий-текшириш олиб борилмоқда.

Бу ерда саноат чиқиндиси ҳисобланган гидролиз лигнинидан халқ хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланиш мақсадида ўтказилган тажрибалар айниқса самарали бўлди. Кимёвий тузилиши жиҳатидан табиийсидан бир оз фарқ қилувчи гидролиз лигнинидан шу пайтгача техника мақсадлари учун нитролигнин ва сульфолигнин, қишлоқ хўжалиги учун АПК ва ЛСУ бирикмалари олишда ҳамда қисман ёқилғи сифатида фойдаланиб келинган, холос. Аммо бу Андижон, Фарғона ва Янгийўл биохимия заводларида кўпинча чиқинди сифатида ташлаб юборилаётган 700—800 тонна гидролиз лигнинининг озгина қисмини ташкил этади. Ҳолбуки, ана шунча миқдордаги лигнин аммонийлаштирилса, бир кунда 220, ойига 5720 ва бир йилда 62 минг гектар майдоннинг унумдорлигини ошириш мумкин.

Лигниннинг аммиак билан бирикмаси ерларнинг ҳосилдорлигини оширишда жуда самарали органик ўғит эканини қадимдан суғориб келинган ерларда ҳам, янги ўзлаштирилган майдонларда ҳам синаб кўрилди. Тошкент область Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхозда, Жиззах областининг «Россия» ва Конев номли совхозларида олиб борилган тажрибалар янги ўғитбоп бирикманинг истиқболли эканини тўла тасдиқлади. Аммонийлаштирилган лигнин кузда, шудгорлаш олдидан ва кўкламда чигит экиш олдидан гектарига икки—беш тонна миқдорида солинади. Янги органик ўғитнинг ҳосияти шундаки, лигнин солинган пайкалларда чигит 3—5 кун олдин униб чиқади, ғўза бақувват бўлиб ўсади, шоналаш, гуллаш ва кўсак тугиш даври ҳам 4-5 кун барвакт бошланади. Айни чоғда ғўзанинг шона ташлаши камайиб, вилтга чидамлилиги ошади. Пировардида лигнин солинган майдонда ҳосилдорлик гектар бошига 5—6 центнер кўпаяди. Лигниннинг яна бир хусусияти шундаки, у тупроқ структурасини яхшилаб, юмшоқ қилади, ёғингарчиликдан сўнг ерларнинг қатқалоқ бўлиб қолишини камайтиради, фойдали микроорганизмларнинг кўпайишига ёрдам беради. Аммонийлаштирилган лигнин ерга солинганидан кейин микроорганизмлар таъсирида аста-секин парчаланиб азот ажрала бошлайди. Энди у сув билан тез ювилиб кетмайди, ўсимлик танасига сингади.

Ўтказилган тажрибалар шоличилик, полизчилик ва сабзавотчиликда ҳам маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда ва ҳосилдорликни оширишда аммонийлаштирилган лигниннинг аҳамияти катта эканини кўрсатмоқда. Бунинг устига минерал ўғитнинг таннархи арзон, тоннаси 6—7 сўмдан ошмайди. Лигнинни аммонийлаштириш жараёни унча мураккаб эмас. Сақлаш ва ташиш ҳам осон.

Истеъдодли ўзбек кимёгари Ҳакимжон Азимович Абдуазимов бошчилигида чигит, шоли ва ёғоч қипиғи лигнини устида олиб борилган илмий-тадқиқот ишлари ва улардан халқ хўжалигида фойдаланиш тажрибаси яқинда Москвада, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида ўтказилган Бутуниттифоқ кенгашида юксак баҳо олди.

Ўйлаймизки, республика қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга хизмат қилувчи янги органик ўғитни кенг кўламда ишлаб чиқариш ва ундан колхоз ва совхозларда кенг фойдаланиш фурсати келди.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПИЛЛАКОРЛАР РАПОРТИ

Тошкент районидаги А. Навоий номли колхоз «кумуш тола» ижодкорлари областда биринчилар қаторида ғалаба рапортига имзо чекдилар. Қабул пунктига 10 тоннадан зиёд аъло сифатли хом ашё топширилди.

Колхоз заршунослари 13 тонналик хирмонга ғалаба байроғи қадаш учун пилла топширишни кун сайин қизитмоқдалар.

УЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ АМАЛДА

ТЎҚИМАЧИЛИК МАШИНАЛАРИ ИЖОДКОРЛАРИНИНГ ҲАМДЎСТЛИГИ

19 май куни Тошкентда халқаро «Интертекстильмаш» хўжалик бирлашмаси кенгашининг ўн биринчи мажлиси ўз ишини тугатди. Мажлисда Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи ва Чехословакия мутахассислари қатнашдилар.

Мажлис қатнашчилари халқаро хўжалик бирлашмасининг ишчи органлари тўғрисидаги муваққат низомни тасдиқладилар, трикотаж машиналари учун бир неча хил деталлар ишлаб чиқаришни кўп томонлама ихтисослаш тўғрисидаги битим лойиҳасини кўриб чиқдилар.

Пойтахт меҳмонлари республиканинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, «Ўзбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг цехларида бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАЛҚНИНГ БУЮК ЖАСОРАТИ ТЎҒРИСИДАГИ КИТОБ

ПРАГА. (ТАСС). Прагадаги «Свобода» ва «Лидове накладателстви» нашриётлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг «Кичик ер» китобини босиб чиқарди. Китобнинг чехословакча нашрига Л. И. Брежнев сўз боши ёзиб берган.

Кичик ер, деб ёзади Л. И. Брежнев, — беҳисоб қон тўкилган совет диёрининг бир қисми, фронтдаги ёндафтарлар эса — бошдан ўтганлар тўғрисидаги эсдаликларнинг бир заррасидир.

Сизларнинг мамлакатингиз билан алоқадор бўлган бирталай тўлқинлантирувчи саҳифалар хотирада қолган, деб ёзади у сўнгра. Бу саҳифалар уруш даврининг даҳшатли дамларига ҳам, Чехословакия диёрида янги турмуш қурилиши йилларига ҳам тааллуқлидир.

Уруш йилларида мен хизмат қилган 18-армия Кавказдан Карпатгача бўлган жанговар йўлларни босиб ўтди. Биз чехословакиялик қардошларимизга тезроқ ёрдамга боришга, умумхалқ қўзғолонига кўтарилган словак ватанпарварларига ёрдамга боришга шошилдик. Бу қўзғолонда Густав Гусак катта роль ўйнаган. Ҳамма жойда аҳоли бизни завқ-шавқ ва меҳмондўстлик билан кутиб олди. Озод этилган қишлоқларнинг аҳолиси кўпинча совет ярадорларини ўз араваларида ихтиёрий равишда ташиб беришди. Улар ярадорларни қутқариб қолиш учун ўз жонларини таҳлика остига қўйдилар.

Ҳозирги Чехословакия, кучли экономикаси муттасил ривожланиб бораётган, илғор фан ва маданиятга эга бўлган, юксак халқаро обрў-эътибор қозонган мамлакат тўғрисидаги хотиралар дилимнинг тўридан жой олган. Шу йилларда менинг мамлакатингиз билан алоқаларим, раҳбарларингиз, меҳнаткашлар билан учрашувларим ва ҳамкорлигим доимий, чамбарчас, кўнгилга яқин бўлиб қолди.

Днепропетровск область партия комитетининг секретари бўлган чоғимда чехословак халқининг атоқли раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби Клемент Готвальд билан учрашишга мушарраф бўлганлигим ҳамон эсимда. Бу учрашув Чехословакия меҳнаткашларининг 1948 йил февралидаги тарихий ғалабасидан кейин орадан кўп ўтмай рўй берди, шу ғалаба мамлакат йилномасида янги саҳифа очди.

Сизлар билан бизнинг фикрларимиз бир, қувончларимиз ва режаларимиз ҳам бир, — деб ёзади Л. И. Брежнев. Социалистик интернационализмнинг узилмас ришталари бизни яқинлаштириб ва бирлаштириб турибди. Ҳозир бизнинг қардошларча дўстлигимиз ва ҳамкорлигимиз ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаёт соҳаларини қамраб олган, янги мазмун билан бойиб бормоқда.

Яқиндагина ер юзидаги кишилар халқаро экипажнинг узоқ давом этган мураккаб орбитал космик парвозини зўр эътибор билан кузатдилар. Шу экипаж составида ЧССР граждани Владимир Ремек бор эди.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг космос йўлларидаги ҳамкорлиги, деб таъкидлайди Л. И. Брежнев, қардош давлатларимиз ўртасидаги иқтисодий ва илмий-техникавий муносабатларни чуқурлаштириш ва кенгайтиришнинг ёрқин тимсолидир, социалистик интернационализм кучини яна бир далилидир. Ана шу ўртоқларча ҳамкорлик ерда ҳам, космос орбиталарда ҳам мустаҳкамланиб, ривожланиб бораверади.

Шу йўлда сизларга янги муваффақиятлар тилайман.

ЖАНГЧИЛАР ҲУЗУРИДА

БУДАПЕШТ. 18 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов бошчилигида расмий дўстлик визити билан Венгрияда меҳмон бўлиб турган Совет ҳарбий делегацияси қўшинларнинг жанубий группасини бориб кўрди.

Тўрт орденли танк полкининг жангчилари Д. Ф. Устиновни ва делегациянинг бошқа аъзоларини самимий кутиб олдилар, меҳмонлар шахсий составнинг ҳаёти ва турмуши билан танишдилар, жанговар машиналарни кўздан кечирдилар.

Мудофаа министрининг қисм жангчилари билан учрашуви самимий ва тўлқинлантирувчи учрашув бўлди. Д. Ф. Устинов шахсий составга КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР мудофаа Кенгашининг Раиси Совет Иттифоқи Маршали Л. И. Брежневдан қизғин салом топширди, совет халқининг КПСС XXV съезди белгилаб берган вазифаларни бажаришдаги ажойиб зафарлари тўғрисида гапирди, жанговар ва сиёсий тайёргарликда жангчиларга янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

Қўшинлар жанубий группасининг раҳбар состави билан учрашувда СССР мудофаа министри қўшин қисмлари ва бирлашмаларининг жанговар шайлигини янада ошириш соҳасида конкрет вазифалар қўйди.

ФОТООБЪЕКТИВДА—ЕР КУРРАСИ

ПОЛЬША Совет Иттифоқи Польша Халқ Республикасига энергетика базасини барпо этишда яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Яқинда «Рибник» электростанциясининг иккинчи навбати ишга туширилди. Бу ерда Ленинграддаги «Электросила» заводида тайёрланган генератор ишлаб турибди. Суратда: монтажчилар бешинчи энергоблок пульти олдида.

ЯПОНИЯ Мамлакат пойтахти Токио шаҳрининг Отэмати райони кўчаларида ишчи-хизматчиларнинг ишдан бўшатилишига қарши норозилик намойишлари бўлиб ўтди. Суратда: намойиш қатнашчилари.

ЭФИОПИЯ Мамлакат Қуролли Кучлари халқ революцияси қўлга киритган ғалабаларни ҳимоя қилиб турибди. Суратда: халқ армияси жангчилари.

АҚШ Уилмингтонлик ўн ишчи озод қилинсин — Вашингтон аҳолиси ўтказган намойиш иштирокчилари талаби ана шундай бўлди. Суратда: оддий америкаликлар намойишда.

Жапан Пресс — АДН — ТАСС фотолари.

ПЕКИН:

ЭКСПАНСИЯЧИЛИК ЙЎЛИ

Пекинда ХКП Марказий Комитети ҳарбий кенгашининг қарори эълон қилинди. Расмий жиҳатдан олиб қараганда, бу қарор «қўшинларни тарбиялаш ва уларга таълим беришни кучайтириш» тўғрисидаги масалага бағишланган. Аммо бу қарорнинг моҳияти ана шу доирадан ташқари чиқади. Бугунми, эртами «уруш бошланиб қолади», деб даъво қилинади ва бундан армия ҳам, бутун мамлакат ҳам «урушга шай бўлиб туриши керак», «барча ва турли жанговар вазифаларни бажариши керак» деган хулоса чиқарилади.

Бу ҳужжат милитаристик пропаганда кучайиб бораётган бир шароитда пайдо бўлиб қолди. Урушга қаратилган йўл давлатнинг узоқ муддатга мўлжалланган сиёсати деб эълон қилинди. Хуа Го-фэн «Биз уруш қилишга албатта шай бўлиб туришимиз керак. Фурсатни қўлдан бой бериб бўлмайди. Фурсат эса кутиб турмайди», деб даъват этмоқда.

Ҳозирги вақтда бевосита ҳарбий харажатларнинг ўзигина давлат бюджетидан ажратиб берилган маблағларнинг 40 процентини ташкил этади. Бу маблағларнинг кўп қисми ракета-ядро потенциалини кўпайтиришга сарф қилинади. Пекин пропагандаси ҳарбий харажатларни тобора кўпайтириш зарур деган фикрни ҳамиша аҳоли онгига сингдириб келмоқда.

Мао давридагидек ҳозир ҳам мамлакатни ҳарбий лагерга айлантиришни кўзда тутган тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу лагердагилар ҳар қандай буйруқларни ҳам бажаришга тайёр бўлиб турган «пўлат солдатлар» бўлишлари керак. Ҳамма соҳада армияга тақлид қилиш лозим. Спортчиларнинг «Тиюй бао» газетаси яқинда маориф министрлиги, физкультура ва спорт ишлари комитети ва соғлиқни сақлаш министрлигининг ўқув юртларида спорт иши тўғрисида биргаликда тузган қўлланмасини босиб чиқарди. Ана шу қўлланма бу ишни «Хитой халқ озодлик армиясида таълим олиш ва урушга тайёрланиш билан» бирга қўшиб олиб бориш мажбуриятини юклайди. Жумладан, «ҳарбий тайёргарлик билан шуғулланиш», «тамомила ҳарбий машқлар ўтказиш» таклиф этилади ва ҳоказо.

Мамлакатнинг ҳамма қисмида уй-жой қурилишини кенг авж олдириш ўрнига ер остида яширинадиган иншоотлар ва турли-туман ҳарбий объектлар қурилиши давом эттирилмоқда. Яқинда ХХР-га бориб келган кишиларнинг хабар беришича, шаҳарларда бомбадан сақланиш учун қурилган ёки қурилаётган иншоотларни ҳар қадамда учратиш мумкин. Синьхуа агентлигининг хабарига кўра, ХКПнинг Харбин шаҳар комитети «уй-жой қурилиши»-га бағишланган кенгашида «инженерлик-қурилиш ишларининг муваффақиятли бажарилиши... шаҳар ичида жанг қилиш учун муҳим аҳамиятга эга, — деб таъкидлади. Бошқача қилиб айтганда бунда гап уй-жойлар эмас, балки бункерлар қуриш тўғрисида боряпти.

Пекин қудратли ҳарбий потенциални қисқа муддатларда вужудга келтиришга интилиб, капиталистик мамлакатларда иттифоқчилар топишга зўр бериб уринмоқда. Бу иттифоқчилар Пекинни замонавий қурол-яроғлар ва ҳарбий соҳада энг янги технология билан таъминлаши лозим. Америкада чиқадиган ҳафталик «Ньюсуик» газетасининг ёзишича, Ғарбий Европа мамлакатларига ва Японияга бораётган Пекин эмиссарларининг сотиб олинадиган қурол-яроғлари рўйхатида энг янги ҳарбий техниканинг 5 мингга яқин хилма-хил турлари қайд этилган. Ғарбдаги баъзи доиралар Пекин милитаристларининг зўр бериб қуролланишига ёрдам бермоқдалар. «Вашингтон пост» газетаси Хитой танкка қарши фойдаланиладиган «Хот» ракеталарининг катта бир туркумини Франциядан сотиб олганлигини маълум қилди. Хитой «Мираж» қирувчи самолётларини ишлаб чиқариш учун лицензия олишга уринаётганлиги кўрсатиб ўтилади. ХХР танкка қарши курашда фойдаланиладиган вертолётларни Ғарбий Германиядан сотиб олди, «Леопард» танкларини сотиб олиш учун Ғарбий Германиядан рухсат олишга ҳаракат қилмоқда.

Пекин раҳбарлари ўзларининг урушга тайёргарлик йўлини гўё «совет хавфи» борлиги ҳақидаги гаплар билан оқлашга уринмоқдалар. Аммо Пекиннинг жаҳон сиёсатида антисоветизм ҳар қанча бўрттириб кўрсатилса ҳам унинг ягона йўли эмас. Антисоветизм унинг Осиёда, сўнгра эса бутун жаҳонда буюк хонлик гегемониясини ўрнатиш каби стратегик мақсадларига эришиш воситаси, холос. Хитой милитаризми барча мамлакатлар ва барча халқларга, хусусан қўшни халқларга хатарлидир. Фактлар шуни исбот қилади. Ҳиндистоннинг Ҳималайдаги территориясини, Парасель ва Спратли оролларини Хитой босиб олганлиги ҳеч кимнинг эсидан чиққани йўқ. Хитой «балиқчилари»нинг иғвогарлик мақсадида яқинда Сенкаку ороллари районида қилган ҳуружи, шунингдек Бирма, Малайзия, Филиппиндаги исёнчиларни Хитойнинг доим қўллаб-қувватлаб келаётганлиги, жаҳоннинг турли мамлакатларида Пекиннинг кўп миллионли Хитой муҳожирларидан иборат «бешинчи колоннаси» вужудга келтирилаётганлиги ҳам кишиларнинг хотирасидан кўтарилган эмас.

Хитой милитаризмини кучайтиришга ёрдам бериш беҳуда бир ишдир.

М. ЯКОВЛЕВ,
ТАССнинг сиёсий обзорчиси.

Ахборот

КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ

Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси кунларида Фарғонада лойиҳа муҳокамасига бағишлаб агитбригадаларнинг область конкурси ўтказилган эди. Бу конкурсда цемент, тўқимачилик ва ипакчилик комбинатларининг, Қўқон суперфосфат ва Фарғона нефтни қайта ишлаш заводлари, Фарғона пиллакашлик фабрикаси ва Калинин номли совхоз коллективлари иштирок этишган эди. Яқинда конкурс ғолиблари аниқланди. «Прожектор», «Лакмус» ва «Камалак» агитбригадалари энг яхши деб баҳоланди. Улар агитбригадаларнинг май ойида ўтадиган республика конкурсида қатнашиш ҳуқуқини олдилар.

И. ШВАРЦМАН.

ТЕХНИКА ИХЛОСМАНДЛАРИ УЧУН

Охунбобоев районидаги 31-ўрта ҳунар-техника билим юртининг ташаббуси билан райондаги А. Ниёзов номли, «Ёзёвон» ҳамда «Правда» пахтачилик совхозларида пахта териш машиналарининг механик ҳайдовчилари ҳамда учинчи класс тракторчилар тайёрлайдиган 6 ойлик курслар ташкил қилинди. Ҳозир бу курсларда 160 нафар ёшлар техника сирларини пухта ўрганишмоқда. Шунингдек «Узсельхозтехника» район бирлашмаси қошида ҳам механизатор кадрлар тайёрлайдиган 4 ойлик курс иш бошлади. Бунда район колхозларидан келганлардан 76 нафари билим олмоқда. Машғулотларни билим юрти ҳамда бирлашма мутахассислари олиб боришмоқда. Курсни битирган ёшлар бу йилги пахта йиғим-теримида фаол қатнашадилар.

А. МАДРАҲИМОВ.

«ОҚТОШ» САФАРИ

Тошкентдаги Собир Раҳимов районининг «Иттифоқ» маҳалласидаги хотин-қизлар совети аъзолари ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Яқинда маҳалланинг кўп болали онахонлари, кекса ва ёш аёлларидан бир группаси Тошкент яқинидаги «Оқтош» дам олиш уйига сайрга чиқдилар. Хотин-қизлар тоғ ҳавоси ва гўзал табиат манзарасидан завқ олиб қайтдилар. Маҳалла хотин-қизлар советига Тошкент чинни заводининг мастери М. Акрамова билан педагог У. Исмоиловалар бошчилик қилишмоқда. Аёллар навбатдаги сафар маршрутини ҳам белгилаб қўйишди.

М. РАҲМАТОВ.

ИЗЛАНИШ ВА ҚАШФИЁТ

ДЕТЕКТОР ФАЗИЛАТИ

Эстониялик олимлар ишлаб чиққан детектор ўн тонналик цистернадаги сувда ҳатто бир томчи азот, олтингугурт ёки хлор борлигини белгилаб бера олади. Унинг ёрдами билан сувда шу модда бор-йўқлигини билишдан ташқари, ҳаттоки у граммнинг миллиарддан бир неча улушларидан ошмайдиган тақдирда ҳам миқдорини аниқ белгилаш мумкин.

Селектив детектирловчи приборлар деб аталмиш бу приборлар Эстония ССР Фанлар академиясининг махсус конструкторлик бюросида ясалган. Улар тупроқ, сув ва ҳаводаги заҳарли дориларнинг қолдиқларини аниқлашда, тутунлар, ёнилғининг энг яхши ёниш режимини ҳамда металл сифатини анализ қилишда ишлатилади.

Бундай детекторларнинг фазилатлари шуки, приборларни олдиндан калибрлаш каби сермеҳнат операцияга зарурат қолмайди. Рақамли таблода ҳар қандай ҳажмдаги суюқлик ёки газ таркибида модда неча процент эканлиги яққол кўриниб туради. (ТАСС).

Ўзбекистон телевиденияси Тошкент Давлат университети билан ҳамкорликда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртларига кирувчи ишчи ва қишлоқ ёшлари учун биринчи марта телевизион тайёрлов курслари ташкил қилди. Ҳозирча машғулотлар фақат физика фанидан олиб борилляпти. Асосий ва обзор-консультация қисмларидан иборат телекурс машғулотлари июлгача давом этади.

Рол вазифаларини мунтазам оззишда бажариб берган тингловчилардан синов олинади. Синовни муваффақиятли топширган тингловчиларга ўқув йилининг охирида Тошкент телевизион тайёрлов курсларини тамомлагани ҳақида гувоҳнома берилади.

Телекурс машғулотлари рус ва ўзбек тилларида олиб борилляпти. Ҳозирда телекурсга қабул қилинган тингловчилар билан мустаҳкам алоқа боғ-

АБИТУРИЕНТЛАР, СИЗЛАР УЧУН

Асосий курснинг методик мақсади тингловчиларнинг билимларини маълум йўналишга солиб, кириш имтиҳонлари талаби даражасига кўтариш, уларда мустақил ишлаш кўникмаларини ҳосил қилишга қаратилган. Машғулотлар лекция тарзида ўтилади. Тингловчилар лекция пайтида олган билимларини мустаҳкамлашлари учун масала ва мисоллардан иборат уй вазифалари бериб борилади. Тингловчилар юборган контрол ишлари текширилиб, натижаси ўзларига маълум қилинади. Машғулотларнинг ниҳоясида контлаган. Улар контрол вазифаларни ишлаб жўнатиш билан бир қаторда, қийинчилик туғдирган савол, тушунмаган масалалари юзасидан маслаҳатлар сўраб хат йўллашяпти. Ўқитувчилар машғулот пайтида телевизор экранидан ҳамда хат орқали барча саволларга жавоб беришга ҳаракат қиладилар. Нотўғри ишланган масалани тўғри ечиш йўлларини кўрсатадилар. Тингловчиларимиз сони кун сайин ортмоқда.

С. УМАРОВА,
ТошДУ ўқув телевидениесининг редактори.

ЯНГИ СОВХОЗ

Марказий Фарғонанинг Аччиққўл массивида Ф. Э. Дзержинский номли янги совхоз ташкил этилди. Совхоз областнинг Бувайда районига қарашли бўлиб, бу йил 452 гектар майдонда деҳқончилик қилади. Шунингдек, совхоз чўлкуварлари бу йил она-Ватанга 691 тонна пахта, 60 тонна маккажўхори, 280 тонна полиз ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириб беришга аҳд қилдилар.

О. ҲАСАНОВ.

ШАРҒУН ФИДОКОРЛАРИ

Бундан йигирма йил муқаддам Шарғун кончилари бу ерда биринчи бор «қора олтин» қазиб чиқариб, она-Ватанга ҳадя этган эдилар. Эндиликда шахталарнинг қуввати бир неча баравар ошиб, истеъмолчиларга кўплаб кўмир жўнатилмоқда. «Шаргунуголь» шахтаси Шарғун шаҳри билан ҳам автомобиль, ҳам осма йўллар билан боғланган. Бундан ташқари, коннинг юқори қисмидан пастки техника комплексигача кўмир ташиш тўла механизациялаштирилган.

Яқинда штатсиз рассомимиз Игорь ЦИГАНОВ «Шаргунуголь» кони комплексларида бўлиб, у ердаги турли манзараларни, илғор кончиларни тасвирловчи кўпдан-кўп расмлар чизиб қайтди. Юқорида (чапда) «Шаргунуголь» шахтасининг кенг панорамаси акс эттирилган, пастдаги расмда эса, мусаққат омбордан бульдозерлар билан осма йўлдан юбориладиган ёқилғини транспортёрларга юклаш ифодаланган ва «Шаргунуголь» шахтаси осма йўлининг бошланиш қисми кўрсатилган. Ўнгдаги расмларда (юқоридан пастга) кунлик топшириқни 145-150 процентга етказиб адо этаётган илғор слесарь Тўрақул Очилдиев ҳамда кондаги илғор проходчилар бригадасининг етакчиси Андрей Автуховичлар тасвирланган.

«Шаргунуголь» шахтасининг азамат кончилари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, халқимизнинг ёқилғига бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш учун фидокорона меҳнат қилиб, кўплаб кўмир қазиб чиқариш мақсадида чинакам жонбозлик қилмоқдалар.

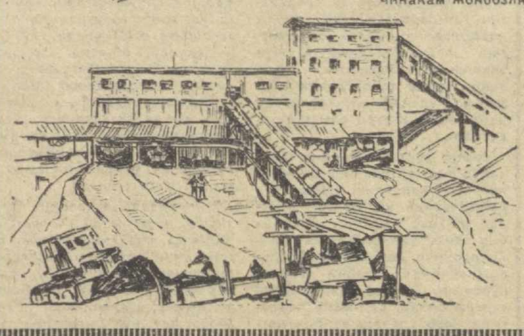

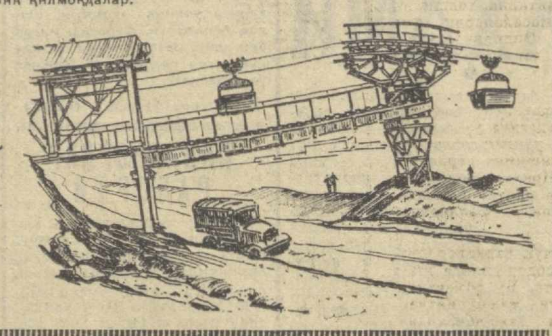

ТЎЙЛАР: ИСТАК, ТАКЛИФ, МУЛОҲАЗАЛАР

— Тўйлар халқимизнинг ўзига хос қутлуғ анъаналаридан, айни пайтда жамиятимизнинг шоду-хуррамлик билан ўтадиган тантаналаридан биридир. Улар кишиларга қувонч бахш этибгина қолмай, ёшларни тарбиялаш, турмуш маданиятини оширишда ҳам муҳим омил бўлиб қолмоқда. — СССР халқ артисти Л. Саримсоқова, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Н. Сафаров, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ю. Султонов ўртоқларнинг яқинда газетамизда босилган «Давр талаби» сарлавҳали мақоласи ана шундай сўзлар билан бошланган эди. Республика меҳнаткашларини ихчам, саранжомли, исрофгарчиликсиз, ҳеч кимга оғир ва малол келмайдиган, давр талабларига тўла мос яхши тўйлар ўтказиши учун қилинган бу даъват минг-минглаб газетхонлар қалбига бориб етди. Буни ҳар куни республикамиз турли районларидан келаётган кўплаб хат-хабарлардан ҳам кўриш мумкин. Оддий ишчи ва хизматчи, пахтакор ва қурувчи, олим ва ўқитувчи хуллас, турли касб эгаларидан олинаётган бу хатларда тўйларимизни қандай ўтказиш тўғрисида яхши истак, таклиф ва мулоҳазалар билдирилган.

ҚЎША ҚАРИСИНЛАР

Турмушимиз фаровон бўла борганн сари кишиларнинг рўёбга чиқаётган орзу-истаклари ҳам кўпайиб бормоқда. Муҳим тарбиявий аҳамият касб этаётган янгича маросимлар ҳаётдан ўзининг мустаҳкам ўрнини топмоқда. Қишлоғимизда ҳовли тўйлари, олтин ва кумуш тўйлар, ёшларнинг бахт-иқбол-никоҳ тўйлари бир-бирига уланиб кетмоқда. Ҳа, тўйларимиз кўп бўляпти. Худди ана шундай кезларда газета орқали республика меҳнат аҳлини тўйларни кўпчиликнинг хоҳиш ва истагига мос ҳолда, давримиз талабларига тўла риоя қилиб, ихчам, саранжомли ва ҳеч қандай исрофгарчиликка йўл қўймай ўтказишга даъват қилингани нур устига аъло нур бўлди.

Дарҳақиқат, тўйларимиз муҳим тарбиявий аҳамиятга эга бўлган катта ижтимоий масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Колхозимиз правлениеси ва партия ташкилоти маҳаллий Советлар билан биргаликда шунга алоҳида эътибор бериб, туй ва маросимларга изчил раҳбарлик қилиб борар экан, улардан вужудга келаётган ҳар бир янги оилани мустаҳкамлаш, қишлоқ меҳнат аҳлининг турмуш маданиятини ошириш, кишиларни ўзаро ҳурмат ва дўстлик, халқ мулкига тежамкорлик билан муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш, исрофгарчилик ва ичкиликбозликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши кураш олиб боришда ҳам кенг фойдаланмоқдалар.

Коллективнинг таъсир кучи беқиёс каттадир. Биз унинг тарбиявий ролини тобора оширган ҳолда қишлоқ меҳнат аҳли турмушининг ҳамма соҳаларига таъсир ўтказмоқдамиз. Бу соҳада правление, партия ташкилоти ва маҳаллий Советлар кўпгина ибратли тажрибалар тўпладики, қуйида ана шулар ҳақида гапирмоқчиман.

Халқимизда даромадга қараб буромад, деган нақл бор. Хўжалигимизда турмуш маданияти кун сайин ошиб бораётгани, кишиларнинг ҳар қандай орзу-истаклари муваффақиятли рўёбга чиқаётгани ҳам ҳалол меҳнатдан келаётган даромаднинг йил сайин кўпайиб бораётганлигидандир. Колхозимиз ўтган йили 8 миллион сўмдан кўпроқ даромад қилди. Ҳар бир колхозчининг ўртача ойлик иш ҳақи 200 сўмдан тўғри келди. Колхоз кассасида нақд маблағ кўпайиб бораётгани сабабли правление ва партия ташкилоти асосий эътиборни қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш маданиятини оширишга қаратмоқда. Сирасини айтганда ҳар йили 2—2.5 миллион сўм сарфланаётган капитал қурилиш ишлари ҳам ана шу мақсадга қаратилгандир. Кўплаб пахтакор ва чорвадорлар янги посёлкадаги кўш қаватли уйларга кўчиб ўтишмоқда. Бу уйларда яшаш учун барча зарур шароитлар мавжуд: табиий газ, канализация, водопровод тармоқлари ўтказилган. Мактаблар, болалар боғча ва яслилари, музей, ҳаммом колхозчилар хизматида. Айни пайтда биз колхоз аъзоларининг олган иш ҳақларини нималарга ва қандай сарфлаётганлигини ҳам диққат-эътиборда тутмоқдамиз. Правление қарори билан янги уйлар колхозчиларга тайёр комплект жиҳозлари — гиламлар сифатли мебеллар билан безатилган ҳолда топширилмоқда. Биз бундай уйларни кўпроқ янги турмуш қурган колхозчи оилаларга тақдим этяпмиз. Чунки, янги вужудга келган оила ўзининг турмушини ана шундай уйларда бошласа, унинг келажаги ҳам порлоқ бўлади.

Мен юқорида колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қишлоқ меҳнат аҳли турмушининг ҳамма соҳаларига таъсир ўтказмоқда дедим. Биз бу ишни кўпчиликка: правление аъзолари, коммунистлар ва активлар кучи ва ташаббускорлигига суянган ҳолда олиб бормоқдамиз. Айниқса қишлоқда ташкил этилган тўй комиссиялари фаолияти бу соҳада ибратли бўляпти. Комиссияга бой ҳаётий тажрибага эга бўлган ҳурматли қарияларимиз билан бирга малакали, обрўли мутахассис ёшлар ҳам аъзо қилиб сайлангандир. Биз правление, партия ташкилоти ва қишлоқ Советн ижроия комитетининг қўшма мажлисида тўй комиссиясининг таклиф ва мулоҳазаларини муҳокама қилиб, унинг тўй ўтказиш юзасидан белгилаган режаларини тасдиқладик. Энди қишлоқдаги ҳар қандай тўй ҳам ана шу режалар асосида, ортиқча харажатсиз ва исрофгарчиликсиз, бир маромда ўтказилмоқда. Эскича расм-русумлар, жумладан пул ёки қўй тўёна қилиш, ширавор ва нон тугиб келиб, қайтариб юбориш кабиларга барҳам берилди. Тўйлар жамоатчилик назоратига олиниб, узоғи билан 2—3 соат давом этадиган бўлди. Тўйхоналарда радиокарнайлар билан қилинадиган ортиқча шов-қин-суронлар, санъаткорларга пул қистириш каби воқеаларга ҳам чек қўйилди.

Колхоз правлениеси тўй комиссияси таклифига биноан колхоз боғи ичидаги кўркам дала шийпонини тўйхонага айлантиришга қарор қилди. Бу ерда базм учун етарли жой ҳам, ошхона, ётоқхона, омборхоналар ҳам бор. Икки ёш ЗАГСдан ўтгандан кейин тўйхона ва унинг жиҳозлари тўй эгаси ва унинг қариндошлари ихтиёрига бериб қўйилади. Биз тўйга хизмат кўрсатишни янада осонлаштириш, тўй эгалари қиладиган сарф-харажатларни камайтириш мақсадида тўй учун зарур масаллиқларни колхоз ихтиёрига олишни ҳам планлаштирмоқдамиз. Шундай қилинганида колхоз меҳнаткашлари узоқ вақт тўй учун пул жамғариш машаққатидан халос бўладилар.

Тўй ва маросимларни ўтказиш юзасидан колхозимизда амалга оширилаётган тадбирлар ана шундай. Аммо, ўрни келганида шуни ҳам айтиш кераки, областимизда баъзи тўйларда коммунистик ахлоқ-одобимизга, юксак ахлоқий принципларимизга сира тўғри келмайдиган, фаровон ҳаётимизнинг асл моҳияти ва халқимиз руҳига мос тушмайдиган кўпгина нуқсонларга ҳам йўл қўйиляпти. Буни биргина районимизда тўйларни ўтказиш тартиби турлича эканлигидан ҳам кўриш мумкин. Масалан, қўшни Карл Маркс номли колхозда никоҳ тўйларидан бошқа ҳар қандай маросимлар (ҳатто туғилган кунни нишонлаш маросимлари ҳам) фақат кундузи ўтказилмоқда. Базм кечаси ўрнига тонгда ош дамлаш ҳам расм бўляпти. Бундай маросимлар иш куни бошлангунга қадар тугаб, хўжалик ишига ҳеч қандай халақит бермайди. Навоий номли колхозда эса тўйлар кўпдан буён спиртли ичимликларсиз ўтадиган бўлган. Бошқа колхоз правлениелари ва қишлоқ Советлари ҳам бу соҳада қатъий тартиб ўрнатмоқдалар.

Аммо, баъзан яна шундай тўйлар ҳам бўляптики, уларда коллектив белгилаган тадбирларга ва жамоатчилик қонун-тартибларига ҳеч қандай риоя қилинмаётир. Масалан, яқинда мен қўшни райондаги бир тўйда бўлдим. Ранг кўр-ҳол сўр деганларидек, тўйхонадаги уй-жой ва ҳовлининг аҳволи тўй эгасининг иқтисодий аҳволи қандай эканлигини мана мен деб кўрсатиб турарди. Гувала деворлари сувалмаган, хоналар эндигина, тўй арафасида қора сувоқ устидан оқланганди. Базм солаётганимни тўй эгаси сезди шекилли, қўли қисқалигини, уч-тўрт йил давомида топган-тутганини болаларининг ризқини кесиб бўлса ҳам тўйга атаб йиққанини хижолат аралаш сўзлаб берди. «Одатимиз қурсин, бундайроқ тўй қилсак, маҳаллада кулги бўламиз, баъзи оғзи катталарнинг «Эплаеа тўй қилсин» деб қилган таънасига қоламиз. Шунинг учун бошқалардан қолишмай тўй ўтказай дедим-да» деб зорланди у. Тўй эгаси маслаҳат ошининг ўзига 40 килограмм гуруч дамлабди. Ҳовлининг бир чеккасига уч-тўрт тандир қурдириб нон ёптирибди. Унинг айтишича 150 та тўнни тортиқ қилиш учун тахлаб қўйганмиш. Маҳалла активлари, тўй комиссияси аъзолари тўйни ундоқ ўтказ, харажатларини бундоқ қил, деб келишибди-ю, бир зум ўтириб, тўйнинг қандай ўтаётганлиги билан ҳам қизиқмай кетаверишибди.

Ҳа, бундай тўйларни ўтказаётган кишилар ҳам, шундай тўй қилишни маслаҳат берган маҳалланинг казо-казолари ҳам эл олдида жавобгардирлар. Чунки, улар ортиқча дабдабага берилиб, халқимизнинг ризқ-рўзи бўлмиш нонни ва бошқа емишларни оёқ ости қилинишига сабабчи бўлишди. Мен ана шулар ҳақида фикр юритар эканман, ўз таклиф ва мулоҳазаларимни ҳам ҳурматли газетхонлар билан баҳам топишни лозим кўрмоқчиман.

Тўй борки, кимдир яхши истаклар билдиради. Бундай истаклар эса кўпинча қадаҳ кўтариш билан якунланади. Бас, шундай экан, у айни пайтда яхши истак билдириш билан меҳмонларни стол устидаги спиртли ичимликларни ичишга ҳам даъват этади. Спиртли ичимликлар кўплаб истеъмол қилингани сабабли бундай тўйлар маствозлик, жанжал ва баъзан ҳафагарчилик билан тугаши ҳаммага аён. Менимча, тўйларда спиртли ичимликлардан бутунлай воз кечиш пайти келди. Яхши куй ва қўшиқлар, хушчақчақ аскиялар ҳам тўй-тантаналарнинг қизиқарли ўтишини таъминлайди. Зеро тўйга келишдан мақсад ичимлик ичиш эмас, балки икки ёшнинг янги турмуш қуриш маросимини умрбод эсда қоладиган қилиб ўтказишдир.

Эшитишимча баъзи жойларда тўй базми учун жой танлаш мақсадида кўчаларни бекитиш, томорқалардаги дарахтларни кесиш ҳоллари ҳам содир бўляпти. Бунга чек қўйиш керак. Келин билан куёвнинг никоҳ куни шарафига атайлаб кўчат ўтказиш одат тусига кираётган бир пайтда тўй учун жой танлаб дарахт кесиш сира келишмайдиган бир ҳолдир.

Тўй кўпчилик билан ўтади. Шунинг учун у кўпчиликникидир, деймиз. Шундай экан, ҳар қандай тўйда ҳам жамоат тартиб-қоидаларига риоя қилинмоғи лозим. Бунга эришиш эса ҳар биримизнинг муҳим вазифамиздир.

Ҳ. НОСИРОВ,
Жиззах районидаги Ленин орденли «Москва» колхози раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/V да **Сўғд элининг қоплони** (12.00), **Чио-Чио-Сан** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/V да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Олтин девор** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/V да **Тошкентнинг нозанин малакаси**, 22/V да **Олифта.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — МОСКВА ДАВЛАТ МУЗ УСТИДА ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (12, 16, 19.30).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Парол: «Зангори нилуфар»** (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Парол: «Зангори нилуфар» — ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ номли (12, 15, 18, 21.00), «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Тандир — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Хизматдош ошиқлар қиссаси — ҲАМЗА номли (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Меҳрибонлик — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ЕЗГИ БИНОДА

Мимино — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.30).

Эгизаклар — «ХИВА» (20.30).

●

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
М. АШРАФИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ ҚОШИДАГИ
В. А. УСПЕНСКИЙ НОМЛИ РЕСПУБЛИКА ЎРТА МАХСУС МУЗИКА МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ
1978—79 ЎҚУВ ЙИЛИГА
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

МАКТАБ-ИНТЕРНАТ ЎҚУВЧИЛАРГА УМУМИЙ ЎРТА МАЪЛУМОТ, ФОРТЕПЬЯНО, ТОРЛИ АСБОБЛАР, ДУХОВОЙ АСБОБЛАР, МУЗИКА НАЗАРИЯСИ, ХОР ДИРИЖЕРЛАРИ (болалар хори), МУТАХАССИСЛИКЛАРИ БЎЙИЧА ЎРТА МУЗИКА МАЪЛУМОТИ БЕРАДИ.

Ўқиш муддати — 11 йил.

Мактаб-интернатга аъло музика қобилиятли бўлган болалар етти ёшдан қабул қилинади.

ҲУЖЖАТЛАР 30 МАЙГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ҚАБУЛ ИМТИҲОНЛАРИ 1-4 СИНФЛАРГА 2 ИЮНДАН 7 ИЮНГАЧА, 5-9 СИНФЛАРГА 12 ИЮНДАН 17 ИЮНГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Ота-оналар мактаб-интернат директори номига ариза билан қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: 2 та фотосурат (6х9 см.) туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома (асли), турар жойидан справка (унда оила аъзоларининг ҳаммаси кўрсатилади), ота-онасининг иш жойидан справка (унда иш ҳақи кўрсатилиши шарт), 26-медицина картаси.

2-9 синфларга қўшимча ўқувчилар қабул қилиш фақат Қорақалпоғистон АССР ва республикамизнинг бошқа областларидан тушган тавсиялар асосида ўтказилади. Улар юқорида кўрсатилган ҳужжатлардан ташқари умумий таълим, музика мактабидан табель ва иккала мактабдан характеристика — тавсияномага эга бўлишлари шарт.

Мактаб-интернатда яшаш ҳуқуқи билан қабул қилинганлар ўқиш, овқатланиш ва мавжуд инструкцияларга мувофиқ яшаш учун ҳақ тўлашдан озод этиладилар.

Адрес: 700033, Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 71-уй. Телефон: 33-99-01.

●

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг
ЎРТА ОСИЁ ГЕОЛОГИЯ ВА МИНЕРАЛ ХОМ АШЁЛАР ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (САИГИМС)
1978 йил учун ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА
АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кундузги аспирантурага: петрография;

сиртқи аспирантурага: вулканология, геология, рудали ва рудасиз қазилма бойликларини қидириш ва излаш (2 ўрин), фойдали қазилмаларни қидириш ва излаш методикаси ва техникаси.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР 1 ИЮНГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Т. Шевченко кўчаси, 15-уй, илмий секретарь.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

21 МАЙ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — «Зарядкага сафланинг!» 9.55 — «Будильник». 10.25 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 11.25 — «Зое кетган вақт ҳақида эртак» (бадиий фильм, 2-кисм). 12.45 — «Қишлоқ янгиликлари». 13.45 — «Музикали киоск». 14.15 — «Ғийбат мактаби» (фильм-спектакль). 17.00 — Халқаро панорама. 17.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 19.00 — «Баҳор туғёнлари» (бадиий фильм). 20.30 — Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Финал. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Бокс бўйича жаҳон чемпионатининг давоми.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ўқувчилар ижросида концерт. 11.10 — Ўқув кўрсатуви. 11.30 — Ота-оналар учун консультация. 12.00 — «Қувноқ стартлар». 13.00 — «Бепоён Ватаним менинг». 13.30 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 14.10 — «Шахмат мактаби». 14.40 — Реклама. 17.35 — Мультфильм. 17.45 — «Юлдузча». 18.15 — «Оламда нима гап». 18.45 — Цирк программаси. 19.05 — «Комсомол съезди делегатлари». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Хайрлашув кечаси» (телетеатр, 2-қисм). 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Телеминиатюралар. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Ғалла — ризқ-рўзимиз». 22.15 — Концерт. 23.15 — «Ранглар симфонияси».

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

22 МАЙ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Трубачев отряди жанг қилмоқда» (бадиий фильм). 11.25 — «Ҳайвонот оламида». 15.30 — Кинопрограмма. 16.30 — «Онамларнинг мактаби». 17.00 — Жаҳон халқларининг ижоди. 17.30 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 18.00 — Бадиий гимнастика бўйича СССР чемпионати. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Болаларга аталган шеърлар. 19.00 — Концерт. 19.40 — «Меҳнат коллективи ҳақида очерк». 20.10 — «Турнахон» (бадиий фильм). 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Алкоголизм» (суҳбат). 22.30 — «Композитор А. Александров». 23.35 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — «Қувноқлар даврасида». 12.30 — География. 18.00 — «Старшеклассник». 18.30 — Мультфильм. 18.45 — Халқаро шарҳловчилар даврасида. 19.15 — «Ахборот». 19.30 «Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари V халқаро Тошкент кинофестивали олдидан». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Хоразмнинг қўшиқ ва рақслари. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — Мустаҳкам озуқа базаси учун. 22.15 — «Узоқ ва яқин йиллар» (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Сизнинг ўғлингиз ва акангиз» (бадиий фильм). 20.25 — «Шифокор экрани». 20.55 — Янгиликлар. 21.15 — Ҳужжатли фильм. 21.35 — «Олий ўқув юртларида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш».

Радио

21 МАЙ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Уйнаб ўтинг шабодалар». Концерт. 9.15 — «Табассум». 10.30 — «Санъат саодатимиздир». 11.15 — «С добрым утром!» 12.10 — «Ўзбекистон ишчиси». 13.00 — Беш йиллик қаҳрамонлари. 13.30 — Концерт. 14.00 — Илғор пиллакорлар рапорт берадилар. 15.00 — «Мактаб ва ҳаёт». 15.15 — Дам олиш киноафишаси. 15.40 — Юлий Цезарь (спектакль). 18.00 — Москва. «Халқаро шарҳловчилар даврасида». 18.30 — Х. Изомов қўшиқлари мавзуларига ёзилган фантазиялар. 19.00 — М. Дадабоева ва М. Қозоқбоев куйлайди. 19.20 — «Ешлик». 20.25 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг кинофильмларидан қўшиқлар. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.00 — Табассум (такрорий). 23.00 — Санъат усталарининг концерти.

22 МАЙ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Яхши кайфият». 9.15 — «Совет турмуш тарзи». 9.30 — Янги музикали ёзувлар. 11.15 — Қишлоқларни ободонлаштириш учун. 11.30 — Концерт. 12.00 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — Пичан ўрими давом этмоқда. 13.30 — Чолғу куйлари. 14.00 — Пиллакорларнинг долзарб дамлари. 16.10 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси хорининг концерти. 18.30 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 19.00 — Москва. «Инсон ва қонун». 19.20 — Концерт. 20.25 — Закавказье халқларининг куйлари. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун кечки концерт. 22.00 — О. Отахонов ва У. Отаев куйлайди. 22.30 — Шу ҳафтанинг энг муҳим сиёсий воқеалари. 22.40 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари V халқаро Тошкент кинофестивали олдидан. 23.20 — Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04; масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05. секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; халқаро ҳаёт — 32-54-18. саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09. қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16. совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24. ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13. иллюстрация — 32-57-22. коммунистик тарбия — 32-54-29. стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 3-19-72. Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24. Бухоро — 3-31-42. Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85. Жиззах — 31-66; ҚҚАССР — 2-42-62. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 12961. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 116.